

СТО ШЕСТДЕСЕТ И ПЪРВО ЗАСЕДАНИЕ

София, петък, 21 юни 1991 г.

(Открито в 14 ч. и 17 м.)

Председателствували: председателят Николай Тодоров
и заместник-председателят Никодим Попов
Секретар: Трифон Митев

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ (звъни): Имаме необходимия кворум. Откривам заседанието.

Една дама поиска думата и Петър Берон.

ЕМИЛИЯ ТОМОВА: Уважаеми народни представители, моля за вашето разрешение.

Уважаеми господин председател, скъпи академик Николай Тодоров! От името на всички депутати, позволявам си да го кажа, и от името на вашите другари от Парламентарната група на Българската социалистическа партия Ви честитя 70-ия рожден ден. (Бурни, продължителни ръкопляскания. Всички в залата стават прави.)

Пожелаваме Ви здраве, сили, оптимизъм, устойчивост и интуиция, за да изведете нашия твърде неспокоен кораб към Конституцията. (Госпожа Емилия Томова поднася букет цветя на академик Николай Тодоров. Ръкопляскания.)

ПЕТЪР БЕРОН: Въпреки че дамата ме изпревари, но още не е късно.

Искам да поздравя академик Николай Тодоров от името на опозицията, по-специално на СДС*, и от името на 43-та депутати, които са служители на БАН** покрай другото. Да не забравяме, че сме колеги в БАН.* (Бурни, продължителни ръкопляскания.)

СД/ЛА

342.1

* Съюз на демократичните сили.

** Българска академия на науките.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Не исках и нямах намерение да взимам думата. Вие знаете, всяка годишнина е важно събитие в живота на човека. Аз съм отказал да чествувам досега какъвто и да било юбилей - още 50 или 60 години, но ви благодаря за вниманието, от сърце ви благодаря.

Искам само да ви кажа, че животът ми не е вървял гладко. Изпълнен е с много изненади. Най-голямата изненада беше това, че съм сред вас и че съм председател на Великото Народно събрание. (Весело оживление, бурни ръкопляскания.)

Не обичам самооценките и няма да си позволя да дам такава, но все пак мисля, че мога от прага на тези години да изявя нещо, в което съм дълбоко убеден - че като Велико Народно събрание, макар и времето да отсъди, без да се самозаблуждавам, мога да кажа, че ние изпълнихме велика, отговорна задача - да не допуснем конфронтация в България, да не се пролее кръв, да осъществим мирен преход и в политическата, и в икономическата област и да подготвим една Конституция. Грамадна задача, отговорна задача. Изпълняваме я с достойнство и ви благодаря.

Полагам усилия. Знам, че имам недостатъци, всеки има недостатъци, но като колектив и с общи усилия ние ще изведем делото, за което сме дошли тук.

Благодаря ви. (Продължителни ръкопляскания.)

Дневният ред ви е раздаден:

1. Второ четене на проекта за Конституция на Република България.

2. Първо четене на изменение на законопроекта за актуализиране на държавния бюджет на Република България за 1991 г.

Тази корекция се наложи да се направи. Тя не фигурира в дневния ред.

Дадохме проекта, който беше внесен от Иван Костов от името на Министерския съвет, на председателя на Комисията по бюджета, който ще изложи основната мотивировка, за да ви обясни за какво се касае точно.

РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Става въпрос не за първо четене на законопроекта за актуализиране на държавния бюджет на Република България през

1991 г., така както е записано в т. 2. Вие знаете, че тази точка се отложи по ваше предложение няколко пъти независимо от нашите настоявания, давайки приоритет на въпроса за Конституцията.

Във връзка с това господин Костов е предложил на Бюрото на Великото Народно събрание, за да не се пречи на работата на правителството, за да не се пречи на работата на изпълнителната власт, да се приеме едно изменение в действащия в момента закон за държавния бюджет, като се продължи действието на точката, която им дава право да изразходват 1/12 до края на месец юни, или по-точно до приемането на следващия бюджет.

Аз смятам, че това е разумно. Ние можем тази точка да я приемем много бързо - за 2-3 минути, за да можем след това да продължим спокойно по бюджета. (Частични ръкопляскания.) Предлагам това да бъде т. 1, да я приемем и след това да продължим по бюджета. Нейната формулировка да бъде такава, каквато се предлага от министър Костов:

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 1991 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Ахрянов, имате думата.

АНГЕЛ АХРЯНОВ: Уважаеми госпожи и господа! С риск да досадя окончателно на някои делегати, седящи лявата половина на залата, отново повтарям предложението си да бъде включен в дневния ред въпросът за Комисията за радиото и телевизията. Повтарям, че в този си вид, при нарушено парламентарно съотношение и в ръководството, и в състава тази комисия не е легитимна съгласно Правилника за работата на Великото Народно събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Днес повикахме председателя на комисията, Поискахме и от контактната група да ускори и вероятно може би още утре това може да стане.

Има думата Стойчо Шапатов.

СТОЙЧО ШАПАТОВ: Уважаеми народни представители! Аз се присъединявам към мнението на колегата Ангел Ахрянов за промени в структурата и в състава на Комисията за радио и телевизия, но искам пред всички вас да кажа, че социалистите, участници

в тази комисия, нямат нищо против и не по-малко от него настояват тези промени да бъдат извършени. Въпросът е контактните групи да бъдат готови да поднесат своето предложение пред Бюрото и евентуално пред комисията и ние ² го гласуваме. Даже в нас назрява и една мисъл - евентуално някои от членовете на тази комисия, които са членове на Българската социалистическа партия и са ангажирани в други комисии, да излязат от ^{те} за да може равновесието да бъде постигнато.

Така че няма никакви пречки. Въпросът е контактната група с представители на различните политически сили да се уточни и да докладва едно обмислено и цялостно решение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, пристъпваме към гласуване на дневния ред, с корекция т^о 2 да стане т^о 1. Моля, гласувайте!

С 217 гласували за, 5- против, и 3 въздържали се „Дневният ред се приема.

По точка първа давам думата на Румен Георгиев да докладва.

РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Уважаеми колеги, нека да уточним за стенограмата. Става въпрос за друго наименование на т^о 1 - "Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 1991 г.", така както предложих, а не разглеждане на актуализирания бюджет и първо четене на актуализирания бюджет.

Ще ви прочета писмото и обосновките на министър Костов до Бюрото на Народното събрание.

"ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ВЕЛИКОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Г-н ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ

Упражнявайки правото си на законодателна инициатива и на основание чл. 80 от Конституцията на Република България, внасям за разглеждане и приемане от Великото Народно събрание проект на закон за изменение и допълнение на Закона за държавния 342.4

бюджет на Република България за 1991 г. Предложеното изменение и допълнение произтича от отлагане приемането на актуализирания бюджет за 1991 г.

Моля законопроектът да бъде разгледан и приет незабавно, с което ще се осигури нормалният ход на бюджетния процес.

21.VI. 1991 г. "

Проектът на закона е от два реда. Прочитам ви го:

"Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 1991 г., параграф единствен. В чл. 7, думите "до 31 май 1991 г." се заменят с "до приемане на закона за актуализирания бюджет за 1991 г."

Моля, господин председател, първо и второ четене да минат едновременно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли за изказвания? Има думата Велко Вълканов.

342.5

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Колеги, този законопроект беше получен днес ^{първо} в Законодателната комисия. Нямахме време да го обсъдим, но аз консултирах почти всички наши колеги от комисията - няма възражение да се приеме законопроекта. Целесъобразно е това искане. И аз се присъединявам към това предложение - законопроектът да бъде гласуван веднага на едно заседание, без допълнително обсъждане в комисииите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Думата има министър Костов.

МИНИСТЪР ИВАН КОСТОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги депутати! Внасям това предложение за законопроект, тъй като при предишното изменение на Закона за държавния бюджет ние имаме право да извършваме разходи по бюджета до 30-31 май. От ^{така} насам приложението на споразумението в Тристранната комисия на практика няма финансова осигуровка. Ето защо е необходимо да се продължи разрешението за извършване на съответните разходи съобразно приетите ангажименти на правителството за индексации, компенсации и пр. на доходите, което да направи законно упражняването на бюджета на страната. Това е смисълът на предложението.

Използвам случая, обаче, да взема отношение по отлагането на гледането на законопроекта за актуализирания бюджет на страната. Искам да изразя пред вас възмущението си от обстоятелството, че съм обвинен в желание да бъде отложено и да не бъде гледана Конституцията на страната. Че съм изразил пълно пристрастие към законопроекта за бюджета и съм казал, че може да се приеме законопроекта за актуализирания бюджет и след това Народното събрание да не изпълнява своите функции.

Искам да кажа, че не съм направил необходимите справки със стенографския протокол на Великото Народно събрание поради крайна ограниченост на време, но обстоятелството, че съм внесъл глава "Публични финанси" или "финанси на държавата" към Конституцията на страната означава; пълната ми ангажираност към изграждането на нова Конституция. (Ръкопляскания от мнозинството.) Ако аз нямах желание да се приеме такава Конституция, нямаше да правя : предложение. 3. (Ръкопляскания от мнозинството.) 3. Така че моята заинтересованост, колкото се може по-скоро да се нормализират процесите на финансите на държавата, и процесът на формиране НЧ/ЗТ 343.1

и изработване на бюджетната и финансовата политика, са повече от категорични. В дълга си на министър аз съм ^{пробав} да имам такова поведение. И след като съм направил такива ходове, смятам, че това, което се е получило, просто не отговаря на реалностите.

Пожелавам на Народното събрание да приключи своята работа върху Конституцията. Каквато се получи Конституцията, такава може да бъде направена в момента ~~и~~ тази страна. В края на краищата никой не може, според мен, да предлага модел на Конституцията във и независимо от това, което съществува като политическа структура в ~~такава, каквато е,~~ ^{НРХ} 1. Аз приемам реалностите и би било странно, ако като министър на финансите не ~~я~~ ^{пробав} (Ръкопляскания)

Затова, първо, моля, да ускорите гледането и на тази глава, която е важна - ~~на~~ Конституцията, за да мога да участвам пълноценно в нейната изработка и ви предлагам това да стане най-късно до събота, може би най-късно до вторник, тъй като поради заетост ще трябва да отсъствам от страната.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, пристъпваме към гласуване по принцип на предложения закон за изменение. Моля, гласувайте!

Гласували 250 депутати. От тях 235 за, 8 - против, 7 ~~и~~ въздържали се. (На първо четене по принцип предложения законопроект се приема. Има ли възражения? Няма. При това положение, много ви моля, съгласно правилникът - да гласуваме, предвид на това, че няма никакви възражения и промени към предложения законопроект, да гласуваме за внасянето и за второ гласуване на това заседание. Гласувайте!

Гласували 225 депутати. От тях 215 - за, 8 - против, 2 въздържали се - приема (се) предложението да пристъпим към второ гласуване на предложения законопроект.

Има думата Румен Георгиев да прочете още веднъж предложениния законопроект и след това да пристъпим към гласуване.

ДОКЛАДЧИК РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Уважаеми колеги, преди да прочета още веднъж проекта, той няма изменения, искам да апелирам към вас и към Бюрото на Великото Народно събрание независимо от това, че днес приемаме този закон, веднага след второто четене на Конституцията да отделим необходимото внимание на бюджета. Ако има някой пристрастен, който настояваше за това

(пробавил и посещавал аз законотворения - при си извършва бързо)

бюджетът да продължава да се гледа в Народното събрание, това бях аз. Вие помнете изказването ми във връзка с това, че бюджетът не е въпрос, с който можем да ³⁴⁴²¹⁶⁴⁴ празни дупки в дневните редове, и че трябва да му отделим необходимото внимание.

Освен това, заедно с бюджета са внесени и три законо-проекта, които трябва също да бъдат разгледани веднага след второто четене.

Така че апелирам сега, преминавайки към второ четене на този закон, веднага след второто четене на Конституцията да отделим нужното внимание.

Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 1991 година.

Параграф единствен в чл. 7 думите "до 31 май 1991 година" се заменят с думите "до приемане на Закона за актуализирания бюджет за 1991 г.".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте така предложеният текст.

Гласували ~~268~~²³² народни представители. От тях ²³² за, 10-против, 6 въздържали се - законопроектът става закон.
(~~текстът на закона - проектите № 1, II.~~)
Преминаваме към точка втора

ВТОРО ЧЕТЕНЕ НА ПРОЕКТА ЗА КОНСТИТУЦИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Кой ще докладва?

ГИНЬО ГАНЕВ: Днес от името на Конституционната комисия докладчик е господин Любен Корнезов.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Думата има господин Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин председателю, сношение разгледахме чл. 109. По (24.0) бяха гласувани точки 1, 2 и 4. Бяха изтъкнати съображения за и против с различни варианти относно правомощията на президента по чл. 109, точка 3. Конституционната комисия днес разгледа тези предложения, анализира ги и излиза с предложение точка 3 от чл. 109 да отпадне от това място. Този въпрос да се разгледа в отделен текст - чл. 110а. Но моля, след като разгледаме останалите точки и чл. 110, тогава да докладваме и редакцията, която беше уточнена в Конституционната комисия.

Беше направено също предложение от народния представител господин Стайнов сега да не се разглежда точка 5. Конституционната комисия смята, че това е основателно, тъй като правомощията на президента в тази насока следва да се разгледат в контекста на по-следващата глава "Местно самоуправление и местна администрация".

И така, господин председателю, ако ми позволите ще докладвам точка 6 от чл. 109.

ЗАМЕСТИНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ: Би трябвало първо да гласуваме отлагането на точка 5.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Да, това е съвсем точно. Да отложим разглеждането на точка 5 от чл. 109.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте за отлагане на точка 5 на чл. 109 на проекта за Конституция, така както е предложено от комисията.

От 238 гласували народни представители, 229 са за, 8 против и 1 въздържал се. Точка 5 се отлага.

Моля, продължете доклада си, господин докладчик.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Точка 6 на чл. 109.

Назначава и освобождава от длъжност ръководителите на дипломатическите и консулските представителства и постоянните представители при международни организации на Република България по предложение на Министерския съвет и приема акредитивните и отзователни писма на чуждите дипломатически представители в страната.

По тази точка има направено предложение, което ще докладва парламентарният секретар.

Ст. 6/3Т

344.1

ТРИФОН МИТЕВ: Предложение от Нина Михайлова - Назначаването на дипломатическите служители да става със съгласието на Народното събрание.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Конституционната комисия разгледа това предложение, анализира още веднъж текста на точка 6 и стигна единодушно до следната редакция: „Назначава и освобождава от длъжност ръководителите на дипломатическите представителства (отпада "консулските", ние направихме консултация с международноправниците и мисля, че тази редакция е по-точна) и постоянните представители при международните организации на Република България по предложение на Министерския съвет, съгласувано със съответната парламентарна комисия.

По-нататък текстът продължава. Значи промените са: отпада "консулските" и се добавя "съгласувано със съответните парламентарни комисии". Това е становището на Конституционната комисия при разглеждането на тази материя.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: Не правя от това, което ще кажа, проблем, но се обръщам и към моите колеги специалисти - можем ли в Конституцията да се позоваваме на парламентарни комисии, след като комисииите са помощни органи на парламента. Има ли го това някъде и как да го изразим, за да съответства повече на това, което искаме да кажем. Как може един президент, за да може да направи едно действие, да се позовава на предложение на някаква парламентарна комисия, която и да бъде тя. Това просто не съответства на ранга на идеята. Може да бъде на парламента, може да бъде на друго, но струва ми се, че на парламентарна комисия не е подходящо. И ако тази моя мисъл се споделя, това допълнително да уточним.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Бъчваров.

СВЕТΟΣЛАВ БЪЧВАРОВ: Благодаря ви, господин председател, дами и господа! Текстът е толкова ясен и точен, че няма какво да умуваме. Призовавам ви да гласуваме така, както е докладвано от Конституционната комисия.

344.2

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Боков.

ФИЛИП БОКОВ: Благодаря ви, господин председател. Аз мисля, че мотивите на това предложение, което е направено и което Конституционната комисия е приела, са свързани с тази тенденция на политически назначения в областта на външната политика, която съществуваше и беше здраво заседнала в тази сфера преди 10 ноември през един много дълъг период от време и която се превръща в традиция и в периода след 10 ноември.

Аз лично приемам редакцията, която дава Конституционната комисия, още повече, че ако се вгледаме в практиката на демократичните страни, там тези постове, които са представители на държавата, се съгласуват със законодателните органи. Известна е практиката например на американския конгрес, който утвърждава предварително кандидатурите за посланици, преди президентът да ги назначи. Понеже американската практика също е свързана с политически назначения, доколкото си спомням, имаше и някои комични случаи за посланици, които не са били достатъчно добре подготвени.

Така че аз мисля, че това, което предлага Конституционната комисия, е една гаранция, че дори и тези назначения, които по всяка вероятност ще бъдат политически и които няма да можем да избегнем, ще бъдат назначения все пак на професионалисти, а не на хора, взети, както е казал Бисмарк, от улицата, обръснати достатъчно добре и облечени достатъчно добре.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Берон.

ПЕТЪР БЕРОН: Уважаеми колеги, господин Боков вероятно е по-добре запознат с Американската конституция, но доколкото съм я чел, не си спомням да има в нея текст, който да задължава американския президент да прави тези консултации. Така че ако има такава практика, то тя се извежда вероятно от някакъв закон за дипломатическата служба, но не и от Конституцията на страната. Аз бих искал да знам какво означава това "съгласува с комисии"? Дали ако комисии не се съгласят, президентът не може да си проведе назначението? Дали тяхното становище е задължително за него или не? Това е един много важен въпрос. Терминът —————>

344.3

"съгласува", който сме въвели и в други места на Конституцията, за мен не е с много ясно съдържание. Трябва да се знае има ли право президентът въпреки съображенията на комисиите да ги пренебрегне и да проведе своето назначение, или мнението на комисията ще бъде от решаващо значение за него, ако този текст остане. Ако не остане, да отпадне това съгласуване от Конституцията. То може да влезе под някаква форма в бъдещия закон за дипломатическата служба. Това е мнението и на групата на Екогласност.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Димитров има думата.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Първо, по въпроса за конституционната практика. Ако паметта не ми изневерява, в Американската конституция някъде е записано, че ръководителите на дипломатическите мисии се назначават след съвет и съгласие на Сената, не на конгреса като цяло. Но тъй като ние не възприемаме такава конституционна практика и позоваването пък на някакви комисии също на мен ми изглежда неуместно в Конституцията, аз бих предложил един такъв вариант. Да остане текстът така както е, но да запишем едно тълкувание, което засяга не правомощията на президента, а правомощията на Министерския съвет в такива случаи. Обърнете внимание на текста, така както той беше предложен от Конституционната комисия - предложението на Министерския съвет трябва да се съгласува с парламента или с неговите комисии, а не назначенията от страна на президента да се съгласуват. Такава процедура би трябвало да има, трябва да я отразим в протоколите, а по отношение на нейната уместност в конституционния текст аз лично съм готов да приема само едно тълкувание в момента, което първо би могло да се въведе в практиката с решение на Народното събрание, а и да намери законодателно отражение в закона за дипломатическата служба.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Ишпеков.

ФИЛИП ИШПЕКОВ: Имам една реплика само. Ако трябва да бъдем точни за Американската конституция и какво тя предвижда, аз знам, че сте я чели, но искам само да припомня, понеже се постави въпросът - той, в смисъл - президента, има правото със съвета и съгласието на Сената да сключва договори... и със съдействието и съгласието на Сената да назначава посланици, други пълномощни представители и консули. Това е Американската конституция. Аз бих помолил и бих предложил на Комисията за изработване проект за Конституция на България да потърси текст, който да задължава правителството, преди да внесе при президента за разглеждане назначенията на посланици и консули - не зная защо тази комисия се е отказала от това - както и наши консулски представители, да бъде задължено правителството да съгласува с Народното събрание. Аз не мога да предложа точна формула.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате дума за реплика?

ФИЛИП БОКОВ: Благодаря ви, господин председател. Това е само една реплика на изказването на господин Филип Ишпеков. With the consent and advice на Сената, на английски означава "съгласувано" на български. Така, че текстът, който предлага Комисията за изработване проект за Конституция на България, е перфектен. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате дума за реплика.

ПЕТЪР БЕРОН: Колеги, трябва да си дадем сметка какво означава това на практика. При съотношението, което имаме прието по правилника в комисиите, това означава на практика, че без съгласието на управляващата партия не може да бъде назначен нито един посланик. В такъв случай ролята на президента се свежда до нула. Затова трябва да си дадем съвсем точна сметка.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Корнажев.

ПЕТЪР КОРНАЖЕВ: Господин председателю, госпожи и господа народни представители!

Аз поддържам текстът, както е в проекта. Предложението, което се прави, на практика означава да се обсъжда пет-шест месеца една кандидатура - първо. Второ, това означава отново едно смесение на властите, за което ние непрекъснато приказваме. Комисията в парламента не е част от изпълнителната власт. Представяването в чужбина, макар и в чужбина, е част от изпълнител-

14 14

ната власт, а не законодателна власт. Моля ви да не усложня-
вате нещата.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата за
реплика.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Господа, че позоваването на американска-
та практика не е правилно така, както беше изложено от господин
Боков и господин Ишпеков. Така е - не го оспорвам. Но забележете,
че в Съединените американски щати няма Министерски съвет! Там
президента има огромни правомощия, защото е избран пряко от
народа и изпълнява функциите и на Министерски съвет. А ние
тук четем една сполучлива уредба, дадена от Комисията за изработ-
ване проект за Конституция на България, в която изрично е казано,
че Министерският съвет предлага, а президента - назначава. Така,
че тази разпоредба е сполучлива и нека да остане.

ПЕТЪР ДЕРТЛИЕВ: Дами и господа, смятам, че въпросът
беше достатъчно изяснен. Предлагам да прекратим разискванията
и да гласуваме. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, госпожа
Михайлова.

НИНА МИХАЙЛОВА: Уважаеми господин председател, тъй
като аз съм внесла това предложение напълно одобрявам текста
и в никакъв случай не бих се съгласила, че има смесване на влас-
тите. Съществува някакъв такъв елемент, но все пак един посланик
е представител и на държавната власт. Един парламентарен контрол
смятам, че би бил необходим в този случай. Нека да остане така
текста, както е редактиран от Комисията за изработване проект
за Конституция на България. Последната редакция е добра и аз
държа на моето предложение. Аз бях предложила този контрол да
се осъществява от Народното събрание, но така, както е предложено
- да се осъществява от комисията - е по-добре.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата за реплика
господин Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: Искам да живея с чувство, че правя Консти-
туция не за назначаване за един посланик утре. (Ръкопляскания)
Не е възможно! Не е възможно предложение на Министерския съвет
съгласувано с една парламентарна комисия. Господин Берон пита
какво значи съгласувано. Съгласувано, господа, значи съгласие.
345.2

Ако не се даде съгласие, даже не може да сложите печат вместо подписа на президента. Това не може да бъде правомощие и според мен не може да стои в такъв текст. Нека да мислим за утрешния ден и за днешното ни състояние. Решително ще се обявя против този текст. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате дума за реплика.

ТОДОР ЛЮЦКАНОВ: Уважаеми народни представители, днес ние загубихме половин час по този въпрос в Комисията за изработване проект за Конституция на България. Бяхме съгласни всички на тази редакция, която чухте.

ГИНЬО ГАНЕВ (от място): Това не е разумно.

ТОДОР ЛЮЦКАНОВ: Извинявайте, господин Ганев, но това е Ваше мнение, но не го казвайте оттам (Гиньо Ганев е заел обичайното си място като член на Бюрото) ще си кажете мнението, като слезете тук – на микрофоните.

Какво трябва да се има в предвид, за да се избегнат емоциите? За какво става дума? Комисията при парламента съгласува предложенията на Министерския съвет, а не ангажира решението на президента. Президентът може да одобри едно предложение, може и да не го одобри. Той може да го приеме съгласувано или несъгласувано, но той получава мнението на съответната компетентна комисия. Не виждам в това никакво нарушение на правата на президента и нищо, което да бъде обидно за него. Заедно с това този немаловажен въпрос получава една по-широка дискусия, от която мисля, че се нуждае.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Нешев, заповядайте.

СТЕФАН НЕШЕВ: Благодаря господин председател. Уважаеми колеги, нека да уважаваме институциите си и нацията си! Стига с тази порочна практика да се съгласуваме – било в Политбюро, било в някаква инстанция. Щом един народ е избрал един президент, едно Народно събрание е избрало един Министерски съвет не може една комисия на едно Народно събрание да обижда нацията. Благодаря за вниманието. (Одобрителни възгласи от блока на Съюза на демократичните сили)

345.3

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Станчев, имате думата.

ПЕТЪР ДЕРТЛИЕВ (от място): Имаше предложение за прекратяване на дискусиите.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Дертлиев, моите уважения към Вас, но когато се разисква проектът за Конституция, аз взимам становището народните представители да се изкажат дословно, за това какво мислят.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Имам един съвсем кратък аргумент. Така или иначе, това правомощие на президента трябва да се разглежда в целостта на неговите функции. Ако се приеме в този вид, то тогава ще се окаже, че неговата функция да представя държавата в международните отношения и да бъде олицетворение на нейното единство ще остане само текст на хартия и нищо повече. Аргументът, взет от Американската конституция - § 2, ал. 2 е малко, как да ви кажа - встрани от ситуацията в Европа и включително на Балканите. Работата е в това, че президентът на Съединените щати назначава всички държавни служители и затова той трябва да има одобрението на Сената. Сената винаги осъществява контрола върху изпълнителната власт. Ние имаме друга структура на изпълнителната власт, така че много съжалявам. Наистина американската традиция е хубава, но тогава да дадем на президента неговите права, които той има според Американската конституция. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата за реплика.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Имам едно съображение, колеги, по този текст, който е предложен от Комисията за изработване проект за Конституция на България. Този аргумент досега не се казва. Става въпрос за това да има единна външна политика, за да не се допусне изпълнителната власт да изгражда различна политика от тази на законодателната власт. И няма нищо страшно и странно, че сме взимали от Конституцията на Съединените ^{американски} щати този въпрос и аз смятам, че ако тук можем да си даваме съвети по нашето законодателство, някак си е оскърбително да съдим за това, дали е добра или не щатската конституция, след като е показала своята ефективност 200 години.

345.4

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Павлов.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Уважаеми господин председател, дами и господа!

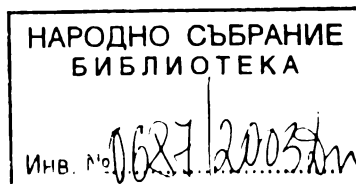
Очевидно тук за постигане на политически цели се спекулира с Американската конституция. Ако вие искате Конституция от американски тип, то ще трябва да се съгласите с нещо друго – че Американската конституция възвежда ^{и сам} президента като символ на нацията, а той съчетава в себе си изцяло изпълнителната власт. Е, щом е така, щом искате вие да прилагате институции на Американската конституция в нашия проект, който предполага парламентарна република с разделение на властите, моля – всичкото гласуване дотук да го хвърлим на боклука и да препишем Американската конституция. Дотук – емоциите.

Сега започвам с правото. Възведеният от Соня Младенов довод, извинете, може да е хубав за площад, но не става за законодателен орган. Тогава, когато отстоявате принципа за парламентарна демокрация, вие не можете да накърните основния принцип на парламентарната демокрация, този баланс на властите, първо. И, второ – разделение^{то} на властите. А разделениято на властите в никакъв случай не допуска непрекъснатата намеса на една власт над друга. В случая вие правите един дисбаланс между трите власти, като искате да направите една масирана, солидна власт, наречена парламент, където очаквате може би повече политически кредит, и за сметка на две така поизтискани, посмачкани власти, наречени изпълнителна и съдебна. Ако вие искрено се стремите към демокрация, това е недопустимо. И обратното. Не може да се позоваваме на която и да било Конституция тогава, когато принципите на нашата Конституция са в една посока, а вие да вадите аргумента от Конституция, която е точно противоположна като идея на нашата Конституция. Щом ще се позовавате на конституции – тогава ще се позовавате ^{тогава} (ако позволите ще напомня урока по сравнително конституционно право) на конституциите на Федерална република Германия, на Франция, на Испания, на Португалия, на Италия, на Гърция и на Австрия. Това са конституциите, които са близки по дух на нашата

∴ Моля извинение за назидателния

тон.

345.5

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, заповядайте, господин Вълканов.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Тези доводи на колегата Павлов са съвършено несъстоятелни. Моля ви. В Съединените ^{и не само в тях} щати има президентска власт и дори при президентската власт парламента ^и упражнява този вид контрол. Този вид контрол е толкова повече необходим именно при парламентарната република, уважаеми колега Павлов. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Кукуров.

ЙОРДАН КУКУРОВ: Ако "съгласуваност", за която говорим, която Министерският съвет трябва да направи с парламентарната комисия на Министерството на външните работи, под "съгласуваност" се разбира това комисията да може да направи вето за известна личност, действително тогава имаме намеса от Народното събрание в провеждането на външната политика и е безсмислено, вързани са ръцете на Министерския съвет, а оттам и на президента на Републиката. Но ако тази дума "съгласуваност" се избегне, а се постави въпрос само за консултации, извършени от Министерския съвет със съответната парламентарна комисия, ние не сме пред този случай, когато Народното събрание ще се меси в други власти, а ще бъде само в течение на курса и на личностите, които ще провеждат тази политика.

И аз моля за яснота да приемем на мястото на думата "съгласуваност" да се сложат думите "след консултации". И по този начин ще се избегне лансирането на случайни личности, няма да бъде изолиран парламентът, ще има една-единствена трезва и солидна външнополитическа линия, която ще бъде провеждана.

Прясн. Това предложение за яснота, за един компромис, когато няма да се засегнат интересите, няма да има смешение на властите.

При това положение моля да обмислим това и да се възприеме текстът в този вид "за консултации със съответната парламентарна комисия", а не "съгласуваност", която няма да се изясни.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, г-н Величков.

АЛЕКСАНДЪР ВЕЛИЧКОВ: Уважаеми дами и господа, аз мисля, че е време да престанем с аргументите и да бъдем искрени. Зад позициите на Българската социалистическа партия не стоят аргументи, а интереси. Зад нашата позиция също стоят интереси. Аз мога да ви декларирам, че ние няма да отстъпим от своята позиция и затова нека да не продължаваме с аргументи, а има два пътя.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА (от място): Какво искате да кажете, че ние трябва да отстъпим ли?

АЛЕКСАНДЪР ВЕЛИЧКОВ: Не, нека бъде върнат текстът в комисията и да се търси компромис. Тук компромис няма да намерим с изтъкване на аргументи. Нека не губим повече време.

НИ/МД

346.1

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте,

г-н Димитров.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Едно изречение, реплика на г-н Величков, когото уважавам изключително много, но мисля, че в случая той не е прав. Не се касае за политизиране, тъй като, още повече, разбиранията са разделени и в парламентарната група на БСП.

Аз моля колегите, които се съмняват в този текст, още веднъж да помислят как се осъществява парламентарният контрол по отношение на назначенията - чрез контрола, който парламентът има върху правителството, което зависи от неговото доверие. Президентът не може да назначи нито един посланик, без той да бъде предложен от правителството. Ето, това е веригата на контрола.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): Нали и ние това поддържаме?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господа, по т. ⁰²⁴⁹ 6 досега се изказаха 17 души. Мисля, че въпросът е изчерпан и е осветлен. Да не губим повече време и г-н ⁰²⁴⁹ Корнезов да направи своето заключение.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: В Комисията за изработване на проект за Конституция на България беше съгласувано и нямаше възражения, но както и да е, сега тук се развиха дебати. Предлагаме да се гласува първоначалният текст, който имаме и е предложен на вашето внимание, а ~~предложителите~~ ^{основателите} - г-жа Нина Михайлова, а виждам и други поддръжници, ако снатат, че следва "съгласувано със съответната парламентарна комисия", този текст да се гласува отделно. И ако той набере 2/3, ще се включи, а ако не набере 2/3, ще остане първоначалният текст. Това е изходът и парламентарният път за решаване.

Повдигна се и въпросът за консулсите ^{представителите} и в консултациите, които досега направихме, смятаме, че те следва да отпаднат.

И така: "б. Назначава и освобождава от длъжност ръководителите на дипломатическите представителства и постоянните представители при международни организации на Република България по предложение на Министерския съвет и приема акредитивните и отзователни писма на чуждестранните дипломатически представители в страната."

Моля, г-н ⁰²⁴⁹ председателю, да се предложи на гласуване ^{Точка б} в тази редакция.

346.2

Точка 6 ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте за така, както се докладва и както е изложено в проекто-конституцията. Гласувайте, господа.

От гласувалите 259 народни представители, 240 са за, против - 12, и въздържали се - 7. Точка 7 се приема.

Заповядайте, г-н Корнезов.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Моля, г-н председателю, да подложите на допълнително гласуване да се включи или не съответно от гласовете след "по предложение на Министерския съвет новото, съгласувано със съответната парламентарна комисия". Това предложение беше направено и би следвало да бъде подложено на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте това предложение, което се направи от г-н Корнезов.

От гласувалите 269 народни представители, 156 са за, 101 - против, въздържали се - 12. Не се приема това предложение.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ (от място): Да се гласува предложението на Йордан Кукуров.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Действително г-н Кукуров направи предложение вместо "съгласувано" да се каже "консултации". Ако г-н Кукуров държи...

ЙОРДАН КУКУРОВ (от място): Оттеглям го.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Т¹⁷ 7. Назначава и освобождава от длъжност ръководителите на Българската национална телевизия, Българското национално радио и на Българската телеграфна агенция по предложение на Министерския съвет". Това е текстът. Моля, да бъдат докладвани предложенията за нова редакция на т¹⁷ 7.

ПАРЛАМЕНТАРЕН СЕКРЕТАР ТРИФОН МИТЕВ: Постъпили са предложения от народните представители Нина Михайлова, Иван Велчев, Трифон Димитров Митев, Коста Андреев за отпадане на т¹⁷ 7 от чл. 109. Също е постъпило предложение от Клара Маринова също за отпадане, което следва да се уреди в чл. 85, т¹⁷ 7.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Корнезов имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Консултациите^{е комитет} продължават и на крак. Конституционната комисия днес в своето заседание разгледа направените предложения и различните варианти за решаването на въпроса. Ако вие си спомняте, когато разглеждахме правомощията на Народното събрание, чл. 85, т¹⁷ 7 - отложихме нейното гласуване, за да може да се съгласуват и тези въпроси около назначаването на длъжностните лица в телевизията, радиото и БТА. И така Конституционната комисия с мнозинство гласува една нова редакция, която ще предложим на вашето внимание.

"Т¹⁷ 7. Назначава и освобождава от длъжност ръководителите на Българската национална телевизия, Българското национално радио и Българската телеграфна агенция, съгласувано със съответна парламентарна комисия".

Беше направено предложение -. не "съгласувано", а "по предложение на съответната парламентарна комисия".

Длъжен съм да ви докладвам какви предложения бяха направени.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Боков, имате думата.

ФИЛИП БОКОВ: Искам да се изкажа в подкрепа на тези писмени предложения, които са постъпили, и които предлагат т¹⁷ 7 на чл. 109 да отпадне от проекта за Конституция. Присяединявам към тези от тях, които не предлагат тази точка да се третира и в чл. 85 - там, където става въпрос за пълномощията на Народното събрание.

НЧ/НП

347.1

Какви са моите аргументи? На мен ми се струва, че тази точка е доста конюнктурна и включена тук от гледна точка на днешната ситуация. Възможно е в бъдеще, не дай боже, да няма Българска телеграфна агенция например, или пък да се образува отново Комитет за телевизия и радио. Само поради необходимостта да поправим терминологията ние ще трябва да променяме Конституцията.

Аз мисля, че тази материя, би трябвало да се третира в Закона за телевизията и радиото, един от проектите за който е вече готов. Там се обсъждат най-различни варианти - може назначаването да не става нито от президента, нито от Народното събрание, а от някакъв обществен съвет, в който са назначени представители на Народното събрание, и на Президента, и на правителството, и на обществеността и т.н. Така че мисля, че тук ненужно предреждаме един въпрос, който би трябвало да бъде уреден от съответното законодателство за телевизията и радиото.

Предлагам, когато се подлага на гласуване този въпрос, да се предложи точката да отпадне изобщо, като не се взира и чл. 85 на Конституцията.

Искам да уточня моето мнение - този проблем да не се третира нито в чл. 109, нито в чл. 85.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Стайков, заповядайте.

ПЕТЪР СТАЙКОВ: Аз настоявам тази точка да отпадне и не мога да приема предложения от комисията компромисен вариант. Днес бях там. На заседанието така или иначе не можахме да обсъдим задълбочено този въпрос.

Но, какви са ми съображенията. Първо, въпросът за дейността на радиото и телевизията най-вече трябва да се (вижте, аз казвам че съм от СДС, не казвам, че говоря от името на Парламентарната група, вслучая решение по този въпрос Парламентарната група не е вземала). Имам всички основания да подкрепя именно това. Това е моя стара идея. Това, че господин Боков я е предложил преди мен, нищо не означава.

Искам да се аргументирам, ако позволите. Първо, този въпрос за дейността на националните радио и телевизия трябва, от една страна, да бъде урегулиран със специален закон. Без нали-

чието на такава здрава законодателна основа не е възможно да се създаде нормално приложение в нашите най-влиятелни медии.

Второ, защо ^{то} тези медии, специално радиото и телевизията, трябва да останат ^{то} под контрола на Народното събрание? И аз не съм съгласен с трактовката тук, че те няма смисъл да се третират в чл. 85.

Според мен именно в чл. 85, ^{от} т. 7, където се споменава "и други ведомства с национално значение", трябва да бъдат включени Българското радио, Българската телевизия. Защото колкото и да е лош и нашият парламент, дай боже, следващият да е по-добър, все пак именно парламентът трябва да контролира тази, така наречена "четвърта власт". Все пак нека всички си ~~да~~ ^{да} ясна сметка какво означава влиянието върху телевизията и радиото.

Ние говорим за едни или други правомощия на Президента. Тук се получават разни предложения за ограничаване на някои такива правомощия, които даже не са съществени, а влиянието на президента върху радиото и телевизията може да се окаже решаващо за много неща в тази страна. Именно смесването на изпълнителната власт, като президентска, с тази четвърта информационна власт вече може да доведе до непредвидими последици. Много по-трудно е Президентът като главнокомандуващ да изведе танковете на улицата, за да свърши една или друга работа, отколкото, използвайки своето влияние в радиото и телевизията, дори да си осигури избирането си в следващия мандат. Ето затова (аз тук) не

се водя от никакви конюнктурни съображения, мисля, че за никого не е тайна моята огромна симпатия към нашия сегашен президент господин д-р Желев, нямам никакви подозрения относно неговата лична роля в тези институции, но ние не правим Конституция за днес, а правим Конституция все пак, която би трябвало да важи години. И не е известно точно какъв президент ще ^{Август} ~~се~~ ^{да} се я да гарантирам дори за себе си, че ако бъда президент, няма да бъда изкушен от мисълта да си послужи все пак с влиянието, което мога ^{да} лично да упражнявам върху тези медии.

Именно поради огромната значимост за националната сигурност, за стабилността в страната, ако щете дори за развитието на демократичната политическа култура в тази страна, е от огромно значение институциите - Национална телевизия и Национално радио да останат под прекия контрол на парламента и както беше досега

парламентът назначава председателите на Националното радио и на Националната телевизия по предложение на парламентарната комисия. Мисля, че това е нещото, което все пак, макар и с много труд, ще ни даде някаква относителна стабилност и перспективи за едно по-цивилизовано развитие.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има господин Попов.

1

СТОЯН ПОПОВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги! Аз мисля, че ковейки тук законите на страната и разделението на властите, ние правим една голяма грешка. Ние искаме да влияем на всичко. Като влияем една година на радиото и на телевизията, какво успяхме да постигнем?

КРАСЕН СТАНЧЕВ (от място): Много неща се спряха.

СТОЯН ПОПОВ: Нека да бъдем по-трезви и много ви моля да приемем закона за радиото и телевизията и от тази позиция вече да видим нещата как биха вървели правилно.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Бъчваров.

ВЕНЦИСЛАВ БЪЧВАРОВ: Дами и господа! Аз подкрепям предложението на господин Боков ^{от 7} и в този член, и в чл. 85 изобщо да отпадне и да не съществува. Утре ще имаме само едно-единствено - национално радио и една-единствена национална програма. Останалото ще бъдат частни или акционерни дружества и т.н. - форми, на които ние не можем да налагаме от сега кой ще ги командва. Извинете, но това са просто производствени или търговски предприятия. Трябва ли всеки директор да бъде назначаван от президента или Народното събрание?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата Румен Данов.

РУМЕН ДАНОВ: Колеги, аз съм категорично против тенденцията всичко да се поставя под контрол и няма да гласувам повече, както не гласувах и за безобразното решение, с което наложихте волята си над радиото и телевизията. За мен това е грубо посегателство над свободата на печата, на свободата на изразяване на мнения. Това е безобразие!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Иванов има думата.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ: Аз съм обезпокоен и, как да ви кажа, не ми харесват обсъжданията и гласуванията по последните два въпроса. Ние отиваме към един силен дисбаланс между отделните власти. На Народното събрание сега ще му се даде това, което не му трябва, а му се взе това, което е естествено.

Народното събрание - това е парламент, орган законодателен и който упражнява парламентарен контрол. Именно това, което

СД/ЛА

348.1

беше предложено - за съгласието на парламентарната комисия при назначаването на посланици - това е точно форма на парламентарен контрол. А това, което сега се предлага - да се даде на Народното събрание да назначава ръководители на национално радио, на национална телевизия, или както каза господин Стайков, фактически не е парламентът да има контрол върху тези институции, а то да ги управлява, е нещо съвсем друго, нещо, което мисля, че не е необходимо на Народното събрание. Ангажирането му с такива несвойствени дейности не допринася добре нито за неговата дейност, нито за работата на тези институции. Те трябва да бъдат именно независими, както каза и господин Данов.

Затова аз смятам, че е по-уместно именно в правомощията на президента да остане назначаването на техните ръководители.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата за реплика господин Боков.

ФИЛИП БОКОВ: Аз се опасявам, че вероятно съм бил разбран неправилно и много моля това, което казах, да не се тълкува по начин, който нямах предвид. В Закона за телевизията и радиото ние можем да приемем всякакъв вариант. Ние можем да приемем вариант да се избират от Народното събрание, да се назначават от президента, да се назначават от министър-председателя, да се назначават от министъра на вътрешните работи, както е в някои страни. Тоест, въпросът е отворен. Ние просто не го предрешаваме сега в Конституцията. Той ще подлежи на обсъждане в бъдеще.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Стайков, заповядайте.

ПЕТЪР СТАЙКОВ: Кратка реплика по повод на това, което Любомир Иванов каза.

Първо, да бъдат независими радиото и телевизията, най-сигурният начин все пак ^е да ^{се} ^{са} , под контрола на парламента, защото тук е многопартийното представителство, а не в която и да било друга институция.

Второ, радиото и телевизията не са обикновено стопанско предприятие, това не е птицекомбинат, а са от значение за нацията

не по-малко, отколкото е правителството. И както Народното събрание съставя правителство, така би трябвало да се отнася и към радиото и телевизията. (Частични ръкопляскания.)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, други? Господин Корнезов, имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: И така, явно около тази точка 7 има дискусии, има различни становища. Предлагам, господин председателю, както е направено, ^{и не да се гласува} да се гласува отпадането на т. 7. А въпросът, дали трябва да отиде към чл. 85, т. 7 или не, е друг въпрос, който ще трябва да бъде разгледан, когато се върнем на чл. 85. Ако народните представители гласуват не за отпадането ѝ, тогава трябва да преминем към гласуването на тази глава.

И така: "Назначава и освобождава от длъжност ръководителите на Българската национална телевизия, Българското национално радио и на Българската телеграфна агенция, съгласувано със съответната парламентарна комисия."

Моля да бъде ^{предадено} подложено за отпадане на тази т. 7 от чл. 109. ^{на гласуване}

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Дами и господа, моля ви гласувайте за отпадане на т. 7, така както е докладвано.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Господа, аз смятам, че процедурата неправилно се провежда. Ние имаме даден текст, който е гласуван при първия вариант, при първото четене. Ние трябва да гласуваме дали сме съгласни с това повторение или не и след това трябва да гласуваме евентуално за нов или въобще за отпадане.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Известно разяснение. В първия вариант, при първото четене това беше чл. 85, т. 8, където е в правомощието на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: От гласувалите 262 народни представители ^{са гласували} 247, ^{от които} 12, въздържали се са. ³ т. 7 отпада.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Точка 8. награждава с ордени и медали"

348.3

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте
за т. 8.

От гласувалите 254 народни представители, за 248
↓ против - 6, въздържали се . Точка 8 се приема.

1

348.4

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Точка 9 на чл. 109. "Дава, възстановява, освобождава и лишава от българско гражданство".

Има няколко предложения, нека да ги чуем.

ТРИФОН МИТЕВ: Към чл. 109, ^{21.12}точка 9 има предложение от народния представител Станислав Стоев. Той предлага точката да придобие следната редакция: "възстановява, и освобождава от българско гражданство". Мотиви: предложения от Конституционната комисия текст на чл. 109, ал. 1, точка 9 противоречи на гласувания вече чл. 24, ал. 3, а именно "български граждани по рождение не могат да бъдат лишени от българско гражданство".

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ще дам известно разяснение, което е от правен характер. Българското гражданство е дадено в чл. 24, в ал. 3 действително се казва: "Български гражданин по рождение не може да бъде лишен от българско гражданство". Това е така. Но българско гражданство може да се получи не само по рождение, а например по натурализация. Това е дадено в чл. 24 като вариант. Така че възможността и правомощията на президента за лишаване от българско гражданство изключва, разбира се, българските граждани по рождение. Но български граждани по натурализация могат да бъдат лишавани от българско гражданство.

Така че аргументацията, дадена от господин Стоев, не е най-точна.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Иванов.

ГЕОРГИ ИВАНОВ (Шумен): Аз мисля, че точките от 7 нататък в ал. 1 на чл. 109 се нуждаят от известно изясняване. Например казано е, че президентът на Републиката награждава с ордени и медали. Подразбира се въз основа на какво, но липсва пояснението. Той само връчва или се разбира, че той определя кой да бъде награден с ордени и медали. Тук се казва, дава, възстановяване, освобождава, лишава от българско гражданство". Въз основа на какво? Във всички други точки има пояснения, защо не се упомене и тук? Президентът на републиката дава, възстановява, освобождава и лишава от българско гражданство по свое усмотрение ли? По свое решение? Трябва да се поясни някак. Това е Конституция, тук не може да се подразбира.

Ст.Б/ЗТ 349.1

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Това са правомощията на президента. Изрично е казано кои са те, включително и за даване, възстановяване, освобождаване и лишаване от българско гражданство, награждаване с ордени и медали, а в чл. 113 са дадени актовете, които издава президентът. Те са укази, обръщения и послания. Следователно акта, с който президентът ще даде, респективно възстанови или освободи от българско гражданство или награждава с ордени, ще стане с указ. Това е ясно.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Бъчваров има думата.

СВЕТОСЛАВ БЪЧВАРОВ: Дами и господа, аз не съм съгласен напълно с обяснението, което преди няколко минути даде господин Корнезов във връзка с чл. 24. Чл. 109¹ трябва да придобие следния вид: "Дава, възстановява и освобождава от българско гражданство". Без думата "лишава", тъй като в чл. 24 се третира, че български гражданин по рождение не може да бъде лишен. А друг проблем не се третира.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Аз изтъкнах аргументите. Чл. 24 е гласуван, включително и ал. 3. Там се говори за лишаване от българско гражданство, употребен е този термин, той е прав, и се дава изключението кога не може. Сега всъщност с аргумента се дава кога може да бъде лишен. Мисля, че повече не е необходимо.

Тъй като възражението не е съществено, предлагам да се гласува точка 9: "дава, възстановява, освобождава и лишава от българско гражданство".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте за точка 9 на чл. 109 от проекта за Конституция.

От 249 гласували народни представители, 241 са гласували за, против 1, въздържали се 7.

Точка 9 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Точка 10. Предоставя убежище." Тук имаше едно предложение на господин Иван Велчев, което той оттегли.

Конституционната комисия предлага да гласуваме текста така, както е предложено "предоставя убежище".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте точка 10.

От гласували 244 народни представители, 242 са гласували за, против 1, въздържал се 1.

Точка 10 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: „Точка 11. Упражнява право на помилване.“

По тази точка няма направени предложения.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме!

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Моля, господин председателю, да се подложи на гласуване точка 11.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте за точка 11 на чл. 109.

От 246 гласували народни представители 246 са гласували за, 2 против и, въздържали се 1.

Точка 11 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Чл. 109, точка 12. Опрощава несъбираеми държавни вземания.

Тук беше направено едно предложение, което впоследствие беше оттеглено. Други предложения няма. Следователно, ако народните представители са съгласни, можем да гласуваме точка 12: "Опрощава несъбираеми държавни вземания".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, господа, гласувайте точка 12.

От гласували 244 народни представители 240 са гласували за, 2 против, въздържали се 2.

Точка 12 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Предполагам, че следващата точка ще възбуди духовете и така - чл. 109, т. 13: "Наименува населени места и обекти с национално значение". По този текст има ли предложения - по този текст няма предложения, но съм длъжен да докладвам становището на Комисията за изработване проект за Конституция на България, тъй като при разглеждането бяха направени редица предложения за нова редакция и имаше нови идеи, които трябваше да бъдат вложени в тази редакция. И така нашата комисия предлага тази точка 13 да гласи така: "Наименува населени места и обекти с национално значение съгласувано със съответните парламентарни комисии" (Шум на неодобрение в залата) Аз съм длъжен да докладвам. Моля ви. Ние имаме предвид Комисията по културата и духовните ценности, Комисията за административно-териториално устройство и местните държавни органи и т.н.

РЕПЛИКА: Та това не е Конституция, това е литература.

РЕПЛИКА: А ще се съгласува ли с местните органи?

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: С местните органи? Разбира се.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Илиев.

РОСЕН ИЛИЕВ: ^{Група депутат за национално единство, БСП} Господин председателю, колеги народни представители!

За обектите с национално значение съм съгласен, но с наименоуването на населените места имаме горчиви спомени, включително искам да кажа за моя град, който стана известен с наименованието си Средногорие и беше предвидено даже да бъде наименован Медоград. Сега ние водим борба да се върнат старите имена -

Златица и Пирдоп. Но предлагам, макар че не съм го внесъл писмено, "Наименува населени места след допитване до населението и обекти с национално значение". ... (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Други изказвания - няма. Заповядайте, господин Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: Именно поради горчивия опит, за който става дума, господа, струва ми се, че тук трябва да има една

единна политика. Тя трябва да се основава вероятно на историята и на традицията и да не се подчинява на никакви конюнктурни съображения. Затова аз лично съм против участието в този процес на парламентарните комисии. Те имат съвършено различни гледни точки - Комисията за административно-териториалното устройство и местните държавни органи както и Комисията по културата и духовните ценности. Тук не може да се осъществява, бих казал, една последователно прилагана позиция.

Второ. Какво означава това предложение на господин Илиев - "Наименува населените места след допитване до народа"? Допитването в най-чистия му вид е референдум. Като има референдум, какво той ще наименува тогава? Това значи, че този въпрос е решен окончателно. Това е юридически несъстоятелно. Така е. С други думи, ако ще има референдум, няма никакво право на президента, а ако ще има някакво друго допитване, което има характер на мнение - това - да! Това е тогава предложение, това е мнение, то е на базата на мнение. Това е най-много, което може да се приеме тук. Предлагам за наименуването на населените места - аз не говоря за формула - след изслушване на мнение от съответното населено място да стане наименуването.

Искате ли да ви кажа аз, но много силно се чува по това радио опита да се смени едно име на едно населено място сега, до какво доведе и като искаме да се направи един референдум или местно допитване да видите до какви странни предложения се стига. Трябва да има това правомощие президентът. "Обекти от национално значение" - съгласен съм да бъде така, а за населените места - "след съответно мнение", но не съгласуване. Тази е моята идея.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Бахнев, имате думата.

ЮЛИЙ БАХНЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми народни представители!

Аз таман исках да направя реплика на изказването на господин Ганев и да му обърна внимание, че предложението е било след допитване до народа. В смисъл, че не , след като бъде наименовано селището, да се пита народът, първо да се пита народът,

след това да се наменува. Извинявайте, но мнението на господин Ганев после в процеса на неговото изказване се поправи и каква формула ние ще възприемем, може би вие ще ни помогнете всички, но идеята е тази – допитване или, както искате да го наречете – референдум го нарече господин Ганев, но едно допитване до народа трябва да бъде преди президентския указ.

ГИНЬО ГАНЕВ (от място): Господин Бахнев, разбира се, че това ще стане преди, но референдумът е форма на допитване. Затова той трябва да се изключи.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, господин Берон.

ПЕТЪР БЕРОН: Ако разгледаме историческите примери, които имаме и преименуванията можем да бъдем доста предпазливи с иначе примамливото предложение да се пита населението за това, какво име иска. През 1934 г. бяха преименувани голям брой селища и ако беше питано това население, тези селища все още да са Дъръдере и Кошукавак. От друга страна, населението е доста чувствително и аз не знам дали някой от жителите на Варна е желал да живее в град Сталин през 1949–1956 г. Мога да дам още много други примери. Затова се придържам към формулировката на господин Гиньо Ганев. Това ще ни освободи от евентуалната опасност следващият президент, примерно, който може би ще бъде от Българската социалистическа партия, да да знам, да нарече отново Варна град Сталин, ако така пожелае.

Присъединявам се към формулировката на господин Ганев – така, както е написано: "След допитване до населението", но то да няма задължителна сила за президента.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, господин Воденичаров.

ПИРИН ВОДЕНИЧАРОВ: Уважаеми господин председателю, уважаеми колеги!

Аз ще изразя едно малко по-различно мнение, като смятам, тази точка 13 (че) трябва изцяло да отпадне, тъй като тя ще доведе до доста спорове между изпълнителната власт и населението, от една страна, и второто, което е като обосновка, че България вече многократно беше заливана с акции за преименуване на населените места, които доведоха до едно непостоянство, до една нестабилност

и в този смисъл смятам, че т¹³ 13 може да отпадне изцяло като прерогатив на президента. Тя може да бъде прерогатив на Министерския съвет, евентуално, след допитване до населението.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайт² господин Тодоров.

ГЕОРГИ ТОДОРОВ: С две думи - искам да се присъединя към току-що направеното предложение. Мисля, че 13 точка трябва да отпадне. Няма място тук правото на президента. Има изпълнителен комитет, има население - нека те си решават обектите и населените места как трябва да се наименоуват.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте! Вие!

МИЛАН КУЛЕВ: Дами и господа, изцяло поддържам господин Пирин Воденичаров, тъй като и в момента ние сме заляти от една вълна на преименуване без никой никого да пита. Предлагам тази точка изобщо да отпадне от проекта за Конституция.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, заповядайте.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Смятам, че точката трябва да остане така, както е формулирана в предложението на Комисията за изработване проект за Конституция на България. Защо? Първо не би могло без това правомощие на президента да се наименоуват обекти с национално значение. Ние не можем да оставим на местните органи на власт или на населението да преименува обекти, за които трябва съгласие на множество формирания от местно значение. На второ място, някои колеги искаха допълнение и допълнителни гаранции да не би да се допусне произвол. Уважаеми колеги, напатели сме се действително от произвол в това отношение. Напатели сме се от произвол! Но аз смятам, че никой президент няма да си позволи своеволно да преименува или да промени някое название без някаква форма на допитване или нещо друго - някаква форма на проучване на мнението на населението. Тази форма може да не бъде само допитване и затова ние не можем всички форми на проучване на мнението на населението да ги изброим в този конституционен текст. Поради това нека да оставим на благоразумието на президентите и на нашите политически лидери този въпрос. Не всичко може да се уреди и трябва да се формулира в Конституцията. Моля ви - ние не бива да имаме опасение в това отношение.

350.4

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата за реплика.

ПЕТЪР БЕРОН: За вълната на преименувания, за която непрекъснато се подхвърля тук, смятам, че излишно се занимаваме с нея, тъй като тя е отговор на предишната вълна на преименуване. Тя беше правена в продължение на толкова години. Сега се налагат тези преименувания. Въпросът е кой да ги направи и как по най-разумен начин. Те, че ще се направят - няма никакво съмнение!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата за предложение, господин Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: Аз твърдя, че референдумът, разбира се, е форма на допитване до народа от една правна, теоретична гледна точка, но то има и другата своя стойност - допитването до народа не като референдум, като едно обсъждане, като едно позоваване на общественото мнение. И ако това правомощие се запази за президента и той със свой акт ще го ^{осъществява}, тогава ако употребим израз "Допитване до народа" очевидно то не е в смисъл на референдум. Предлагам т.ч. 13: "Наименува населени места след допитване до населението и обекти с национално значение".

ЕЛЕНА КИРЧЕВА (от място): Не, не е добре.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Корнезов, Вашето заключение?

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Комисията за изработване проект за Конституция на България има по-различно виждане. "Наименува населени места и обекти с национално значение по предложение на Министерския съвет". Вижте, ако трябва да развиваме идеята - допитването до народа има няколко форми. Те са дадени поне сега в Закона за допитването до народа. Има различни видове референдуми. Следователно, и тук се касае до обекти с национално значение и места от национално значение и трябва да се води национална политика в тази област. Затова Комисията за изработване проект за Конституция на България се спря на този текст. "Наименува населени места и обекти с национално значение по предложение на Министерския съвет".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата за реплика.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Дами и господа, как ви се вижда "по предложение на Министерския съвет"? Ако вземем в годината да сменяваме пет пъти Министерския съвет и всеки един министър да си сменява името на селото - един път така, един път - тъй, и т.н. Защото той ще предлага на президента и президентът при тези пълномощия трябва да ги утвърждава.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, г-н Първанов.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Уважаеми господа народни представители, вземам думата, за да споделя тревогата си от предложението на г-н Гиньо Ганев. Няма да навлизам в дълбочина, но представете си, че една компактна група от едно село казва: "Ние искаме нашето село да се казва Татар бей, а не Зорница..." Или ако тръгнем по други пътища, ще се изправим пред една наистина сериозна опасност, една вълна, която мъчно може да се обуздае.

И затова аз поддържам първоначалната редакция: "Президентът наименова населените места и националните обекти или обектите с национално значение." Иначе дори стилно не стои Вашата фраза, г-н Ганев, "населени места след допитване и национални обекти". По-скоро "наименова национални обекти и населени места след допитване". Но поначало аз съм против това предложение.

ГИНЬО ГАНЕВ: Оттеглям предложението си. Поддържам първоначалното становище: "наименова населени места и обекти с национално значение". (Единични ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, г-н Бахнев.

ЮЛИЙ БАХНЕВ: Г-н председател, аз много съжалявам, че г-н Ганев оттегли своето предложение. То имаше много важно значение и се съгласува с проектозакона за административното устройство на страната. Там също така се предлага при наименоуването мнението на населението се взема. Там има и форми на това нещо, даже на по-малко селище на общо събрание може да се обсъди, да има референдум, питане в различни форми.

Аз искам да поставя наново това предложение да бъде прогласувано, но фразата да бъде обърната: "Обекти с национално значение"

НИ/МД

351.1

и населени места след допитване до населението".

ПЕТЪР БЕРОН: Подразбира се, че съображенията на г-н Ганев са, че е ясно, че президентът няма да вземе решение, преди да се направят необходимите сондажи по въпроса. Но той носи отговорност за цялостната национална политика по българския облик на тази страна.

Така че аз също предлагам да се гласува това, което е написано в конституционния проект.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Комисията за изработване на проект за Конституция на България предлага, след дискусии, чл. 109, т. ¹²⁴13. "Наименува ^{осмисли}обекти с национално значение и населени места."

Моля, г-н председателю, да се гласува т. ¹²⁴13.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля господа, гласувайте за т. ¹²⁴13 така, както я предлага ^{господин Корнезов}господин Корнезов. ^{гласува}

От гласувалите 255 народни представители, 220 са ^{за}за, против - 27, въздържали се - 8. Точка 13 се приема така, както е предложено.

Имате думата, г-н Бахнев.

ЮЛИЙ БАХНЕВ: Господа, аз гласувах против това предложение, защото смятам, че не е демократично решен този въпрос. Това е едно.

Ще поставя още един въпрос на вашето внимание. Това е, че позовавайки се на българския облик на страната, трябва да се грижи ^{се}, не да се спекулира тук, ^{сега}президентът.

6 първия член на тази глава е овластен да се грижи за единството на нацията и облика на страната в този смисъл. Така че не трябва да се спекулира с това. Не е демократично вашето решение.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ:

Чл. 110, ал. 1. "Президентът, след консултации с парламентарните групи възлага на посочен ^{от}от най-голямата по численост парламентарна група кандидат за министър-председател да състави правителство. Кандидатът за министър-председател предлага Министерски съвет, съставен от една или повече политически партии и независими лица."

351.2

Ал. 3. "Ако и в този случай не бъде предложен състав на Министерския съвет, президентът възлага на някоя следваща парламентарна група да посочи кандидат за министър-председател."

ал. 4. "Когато проучвателният мандат е приключил успешно, президентът предлага на Народното събрание да избере кандидата за министър-председател."

Ал. 5. "Ако не се постигне съгласие за образуване на правителство, президентът назначава служебно правителство, разпуска Народното събрание и насрочва нови избори."

По този текст са постъпили няколко предложения. Той беше обсъден в Комисията за изработване на проект за Конституция и тя има становище до този момент, до който разгледа направените предложения.

Моля те да бъдат докладвани.

Ал.2. Когато в 7-дневен срок кандидатът за министър-председател не успее да предложи състав на Министерския съвет президента възлага това на посочен от втората по численост парламентарна група кандидат за министър-председател.

ПАРЛАМЕНТАРЕН СЕКРЕТАР ТРИФОН МИТЕВ: Уважаеми народни представители, постъпили са следните предложения:

Янаки Стоилов предлага в края на чл. 110, ал. 5 да се добавят думите: "срокът по чл. 65, ал.3" и изречението: "факт, с който Президентът разпуска Народното събрание. Той определя и датата на изборите за ново Народно събрание".

Ал. 6. "Редът за съставяне на правителство по предходните алинеи се прилага и когато Народното събрание е гласувало недоверие на Министерския съвет."

Венцислав Бъчваров - чл. 110 "Президентът след консултации с парламентарните групи назначава министър-председател и му дава мандат да състави правителство. Министър-председателят може да състави Министерски съвет от една или повече политически партии и независими лица."

Алинеи 2, 3, 4 и 5 да отпаднат.

Красен Станчев, Георги Аврамов, Петър Стайков, Стефан Гайтанджиев - чл. 110, ал. 1 нова редакция: "Президентът след консултации посочва кандидат за министър-председател".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Днес отделихме повече от час в Конституционната комисия по този въпрос. Конституционната комисия счита, че ал.1, второто изречение трябва да спре дотук: "Кандидатът за министър-председател предлага Министерски съвет." Разбира се, този кабинет, този Министерски съвет, ще бъде съставен от една или няколко политически партии. Така че не е необходимо ние да дообясняваме дали е съставен от една или повече политически партии и независими лица. Това е ясно, не е необходимо да съществува в конституционния текст. Той тежи и от техническа и от юридическа гледна точка. 1 следва да отпадне.

В ал. 5, за да бъде ясно и недвусмислено Конституционната комисия предлага следната редакция: "Ако не се постигне съгласие за образуване на правителство, Президентът назначава служебно правителство, разпуска Народното събрание и насрочва избори в срока по чл. 65, ал.3", което означава в двумесечен срок. Там изрично е казано в двумесечен срок.

НЧ/НП

352.1

Смятаме също така, това, което имаме възможност да консултираме, за да бъде и изчистен докрай текстът, в акта, с който Президентът разпуска Народното събрание, той определя и датата на изборите за ново събрание. За да няма възможност за протакане на датата. Затова с акта, това ще бъде вероятно указ, разпуска се парламента и се определя датата за изборите, по силата на чл. 65 не може да бъде по-къс^{от} от два месеца. Мисля че това е още по-ясно и точно и е възможно да намери място в конституционния текст. И една ал.6, която предлагаме на вашето внимание, и която господин Стоилов отново поддържа: "Редът за съставяне на правителството по преходните алинеи се прилага и когато Народното събрание е гласувало недоверие на Министерския съвет". Това следва от текстовете, но понеже има известно двоумение, особено от ^{некои} колеги, които не са юристи, предлагаме и една такава т²⁴⁹6.

Има ли други предложения? Не, добре.

"Чл. 110, ал. 1. Президентът след консултации с парламентарните групи възлага на посочен от най-голямата по численост парламентарна група кандидат за министър-председател да състави правителство. Кандидатът за министър-председател предлага Министерски съвет."

Моля, господин председателю, да гласуваме ал.1.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал.1 на чл. 110.

Гласували 250 народни представители. От тях 249 ^{гласували} за, против няма, 1 въздържал се. ал.1 на чл. 110 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Ал. 2. Когато в 7-дневен срок кандидатът за министър-председател не успее да предложи състав на Министерския съвет, президентът възлага това на посочен от втората по численост парламентарна група кандидат за министър-председател";

Моля, господин председателю, да се гласува ал.2 на чл.110.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли изказвания? Няма. Моля ви, гласувайте за ал.2 на чл. 110.

Гласували 249 народни представители. От тях 248 ^{гласували} за, 1 против, въздържали се няма. ал.2 на чл. 110 се приема. 352.2

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: „Ал. 3, ако и в този случай не бъде предложен състав на Министерския съвет, президентът възлага на някоя следваща парламентарна група да посочи кандидат за министър-председател“;

Моля, да се гласува. Господин Бахнев има някакво смущение но то е от редакционен характер, и затова моля, да се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте за ал.3 на чл. 110. Моля, гласувайте!

Гласували 253 народни представители, от тях 252 ^{гласували} за, 1-против, въздържали се – няма. Ал. 3 на чл.110 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин Бахнев, още веднъж ме помоли да съобщя – това е все в 7-дневен срок.

"Ал. 4. Когато проучвателният мандат е приключил успешно, президентът предлага на Народното събрание да избере кандидат за министър-председател“;

Моля, да бъде гласувана ал.4.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте за ал.4.

Гласували 254 народни представители, от тях 250 ^{гласували} за, 3-против, 1 въздържал се – ал. 4 на чл. 110 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Ал. 5. Ако не се постигне съгласие за образуване на правителство, президентът назначава служебно правителство, разпуска Народното събрание и насрочва нови избори в срока по чл. 65, ал.3. Факт, с който президентът разпуска Народното събрание. Той определя и датата на изборите за ново Народно събрание“;

Мисля, че няма спорове. Моля, да се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте за ал.5 на чл. 110.

Гласували 257 народни представители, от тях 250 ^{гласували} за, 4-против, 3 въздържали се – ал.5 на чл. 110 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин председателствуващ, предлага се и нова ал.6, моля, за вниманието на народните представители, тъй като този текст не е в проекта.

"Ал. 6. Редът за съставяне на правителство по преходните алинеи се прилага и когато Народното събрание е гласувало недове-
352.3

рие на Министерския съвет¹¹⁰.

Ако си спомняте т.3 отпадна. Тя ще бъде сега следваща - 110а "Когато Народното събрание гласува недоверие на правителството". В този ред механизмът на чл.110 влиза в сила, ако мога така да се изразя, той започва да действа. И е необходимо да има тази ал.6, за да се избегнат евентуални спорове.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Карадимов.

1

РОСЕН КАРАДИМОВ: Първо искам да се извиня, че не успях да присъствам на заседанието и там да направя предложението. Доволен съм, разбира се, че логиката на моето изказване вчера се следва, а според мен ал.6 се подразбира от останалите пет алинеи на чл. 110. Така че тя не е необходима. Но ако се стигне до нейното гласуване, в този си вид, тя е малко опасна, защото тази процедура трябва да се приложи не само при гласуване на недоверие на правителството, но трябва да се приложи и с подаване на оставката на правителството, трябва да се приложи и при смъртта на министър-председателя. Ето защо аз бих препоръчал тя да не се гласува, но ако се стигне до гласуване, тя трябва да звучи така: „тази процедура се прилага и в случаите на чл. 121, ал.1, т.2,3,4.“ това са останалите три хипотези, при които се прекратяват пълномощията на Министерския съвет.

СТЕФАН НЕШЕВ (от място): Така е по-правилно.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: С това уточнение, което е по-прецизно, редакцията гласи така: „редът за съставяне на правителство по Преходните алинеи се прилага и в случаите на чл.121, ал.1, точки 2, 3, 4.“ Моля, господин председателю, да гласуваме ал.6 в тази редакция.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте ал.6, така както ви се предлага от . . . докладчика.

(От гласували 255 народни представители, 253 са гласували за, нито един против, въздържали се 2. ←

(Ал. 6 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин председателю, предлагам нов чл. 110а. Както каза господин Глушков, тя е на мястото на идеята, която беше недостатъчно избистрена в т.3.

„Чл. 110а. ал. 1. Президентът след консултации с председателя на Народното събрание, министър-председателя и парламентарните групи може да разпусне Народното събрание, ако то последователно е гласувало недоверие на три правителства.

Ал. 2. Президентът не може да разпусне Народното събрание през първата година на неговия мандат, освен в случаите на чл.110, ал. 5 и през последните 6 месеца от своя мандат.“

Ст.6/НП

353.1

Този текст беше разгледан, съгласуван в Конституционната комисия, присъствуваха представители на всички политически сили, и членове и нечленове на Конституционната комисия, но все пак, ако има някакви нови предложения, те могат да бъдат разисквани и в пленарната зала.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Захариев.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Дами и господа, аз недоумявам каква е логиката в този текст. След като има поредица от консултации за съставяне на правителство, след това пак президентът трябва да се консултира дали трябва да се разпусне Народното събрание, след като въобще не може да се състави правителство. Шо за текст, който трябва да го включим? Тази Конституция няма само ние да я четем. Ако трябва да създадем едно Политбюро извън парламента, което да продължи оттук нататък действията на легитимната власт, кажете. Но аз смятам, че този текст става смешен като белетристика в Конституцията. Измислете нещо друго! Правят се консултации, поредица консултации, не се съставя правителство, оттук нататък има само един акт - президентът издава указ и разпуска Народното събрание. Ние регламентираме това тук и в двете страни - и когато създаваме статута на Народното събрание и когато създаваме статута на Президента. Нека да не включваме излишни ^{белки}.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Шо се отнася до изказването на господин Захариев, мисля, че Конституционната комисия не се състои от клоуни, за да правят смешни конституции.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Карадимов.

РОСЕН КАРАДИМОВ: Аз не искам да удължавам засадението и да ставам досаден, но на господин Захариев бих казал, че това е съвсем различна хипотеза. Тук не става въпрос за невъзможност за съставяне на правителство, а става въпрос за последователно гласуване на недоверие на три правителства. И именно поради това, че хипотезата е различна, аз поддържам мнението си от вчера, че не мога да се съглася с подобен текст. За мен не е логично, ако парламентът може нормално да състави четвърто правителство и в него има такова мнозинство, което ще гласува доверие на едно четвърто или пето правителство, защо да задължаваме

парламента да се саморазпуска? Това не мога да го разбера. При това се получава една безкрайно опасна хипотеза - при две гласувания на недоверие, парламентът може да търпи едно некадърно правителство, на което е гласувало в началото доверие, само защото след неговото падане и гласуване на недоверие, той ще трябва да се саморазпусне.

Тук се изтъкна аргументът, че в Италия били сменени 42 правителства. Аз мисля, че в България това също ще бъде факт, но въпросът е дали чрез такава парламентарна процедура ние можем да предотвратим този факт и дали няма да стигнем до абсурда да имаме също 42 правителства за 20 години, но с 15 народни събрания зад гърба им. Защото едни такива предсрочни избори при едно гарантирано нормално мнозинство, което може да създаде четвърто правителство, ние изкуствено разпускаме това народно събрание. Каква е гаранцията, че новото Народно събрание ще бъде с по-различно съотношение на политическите сили? Промененото съотношение на политическите сили и невъзможността за работа, пак повтарям, се изразява, когато парламентът не може да формира кабинет, а не когато гласува недоверие на вече избрани кабинети.

Потвърждавам мнението си от вчера. Разбира се, това ще се гласува и волята на мнозинството ще бъде решаваща.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Грозданов.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Колеги, вчера се завърза спор по този текст на чл. 109, ал. 3. Комисията за изработване на проект за нова Конституция на Република България постави на разискване този въпрос и мнозинството в нея прие това, което се предлага от докладчика. В заседанието на Комисията за изработване на проект за нова Конституция на Република България аз като ^{член} се противопоставих и не съм съгласен с този текст. И повтарям, съображенията с две думи, изложени от колегата Карадимов. Неестествено е дееспособен парламент, само заради това, че е бламирал три правителства, да дадем право на президента да го разпуска. Няма логика. Това какво означава? Това означава по същество ограничаване правото на парламента на парламентарен контрол върху правителството. Представете си: парламентът основателно бламира три правителства. Защо той ще бъде разпускан от президента? (Реплика от депутат в залата: "Това е право на президента.")

Моля ви се! Последователното бламиране на три правителства на различни основания, ако щете на основание криминални прояви на членове на правителството. Представете си бламирано правителство поради проявена некомпетентност или неблагоприятие в една или в друга насока. Защо ще даваме право на президента да разпуска в тези случаи парламента?

Аз (и сега решително) се противопоставям на този текст и съм да отпадне.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Глушков.

ИВАН ГЛУШКОВ: Уважаеми колеги, аз мисля, че съществува едно неразбиране за думата "последователно". Когато вчера говорихме, аз има предвид точно това, което и колегата Росен Карадимов - последователно, в смисъл в разстояние на 15 или 20 дни да не може да се състави изобщо правителство, тоест да не съществува възможност за съставяне на стабилно правителство. Примерно аз смятам, че не би трябвало да се разпусне парламента, ако едното правителство е подало оставка в началото на втората година. Състави се правителство. То действа и работи. За втори път се гласува недоверие в края на втората година. След това отново се състави правителство. Трети път се гласува недоверие в средата на третата година. Аз мисля, СД/ЗТ 354.1

че няма нищо страшно в едно такова положение. В Италия, например, едно такова развитие на нещата се наблюдаваше често през последните 45 години. Тук става въпрос, примерно: подава оставка правителството в края на втората година и в продължение на един месец, при три опита за съставяне на правителство никой не успява да състави такова правителство. Тоест, мисълта, която изложи и Росен Карадимов. Просто парламентът не е в състояние да излъчи едно стабилно правителство. Тогава (само президентът вече) може да има право да се намеси, да разпусне парламента, да се излъчи едно служебно правителство и да се насрочат избори.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата за реплика Бойко Димитров.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Реплика, уважаеми господа. Става недоразумение, тъй като току-що гласувахме алинея, уважаеми господин Глушков, с която решихме тези хипотези, за които сега вие говорихте. Така че проблемът е решен.

Мисля, че след вчерашната двучасова дискусия всички сме наясно и аз апелирам днес да не я продължаваме, а да гласуваме. Всеки има изработено мнение и този въпрос трябва да се реши по съвест с глас.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Христов.

ХРИСТО ХРИСТОВ (БЗНС - Единен): Уважаеми колеги, за нас е все още много рано да направим едно предвиждане как ще се сложи политическата картина в страната през следващите три-четири години, колко политически сили ще се подвизават върху нашата сцена и евентуално какво ще бъде отношението между тях.

Идеята при трето негласуване, неприемане на правителство да се пристъпи към нови избори противоречи на логиката, на принципа на политическия плурализъм. Тази логика повелява да се търсят винаги парламентарни решения. Парламентарната игра може да бъде много разнообразна, може да бъде много разнообразна и тя трябва да стане в парламента. Така че отчаяние от това, че при третото гласуване не се е стигнало до съставяне на правителство президентът няма право да изпитва.

Ето защо аз споделям мнението на колегите Грозданов и Карадимов, че този текст, така формулиран, е неприемлив именно от гледна точка на логиката на политическия плурализъм, която

е залегнала дълбоко във всички останали клаузи на проекта, който ние обсъждаме.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, господин Илиев.

ИЛИАН ИЛИЕВ: Присъединявам се към мнението на колегите, които се изказаха, и смятам, че този текст трябва да отпадне. Защото не парламентът ще бламира три правителства. Според мен няколко правителства могат да предизвикат разпускането на парламента по формулировката на тази точка от проекта за Конституция.

Предлагам да се пристъпи към гласуване за отпадане на този текст.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Стоилов, заповядайте.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Няколко думи само по текста, за да се избегне каквото и да било двусмислие.

Има два проблема. Първият е, когато парламентът не може да състави правителство. Тази тема ние изчерпахме в предишния текст 110.

Тук става дума за друга тема - когато парламентът е имал едно и повече правителства, но след като третото правителство, което той е свалил, вече дава основание на президента за една преценка по целесъобразност дали с тази правителствена нестабилност не се доказва неефективност и на парламента. И той би могъл да преценява дали не е целесъобразно да се разпусне парламентът.

Тази дискусия може да се води и в едната, и в другата посока, аз няма да излагам аргументи, всеки може да ги изрази при гласуването. Само мога да припомня, че има парламентарни системи, при които се дава възможност на президента за подобни действия.

Бихме могли да кажем, че президентът получава по-голяма тежест с една такава компетенция, и, обратно - по-малка, ако тя не съществува. Нека всеки от народните представители да прецени. Това е въпрос на целесъобразност.

Що се отнася обаче до ал. 2, аз искам да ви призова категорично да я гласувате, защото тя създава гаранции за стабилността на Народното събрание, че при никакви случаи, ако то е сформирало правителство, не може да бъде разпуснато до края

на първата година от своя мандат и, на второ място, че през последните шест месеца от мандата на президента той не може да разпусне Народното събрание, тъй като това би могло да има други неблагоприятни последици.

Така че втора алинея, според мен, не буди никакви колебания и ние трябва да я приемем.

Що се отнася до ал. 1, нека всеки сам да прецени нейната целесъобразност.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Стоянов, имате думата.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Господин председател, уважаеми колеги! Аз смятам, че този текст трябва да остане, тъй като тук не беше изложена досега, струва ми се, една хипотеза, а това е, когато се появи нестабилност вътре в самия парламент. Ние бяхме свидетели как тук имаше преливане - някои от депутатите от една парламентарна група минаха в друга парламентарна група.

Възможно е такова прегрупиране на силите вътре в парламента да се появи и в следващия парламент. И именно с цел да не се насърчава една такава тенденция, да има относителна стабилност, би трябвало този текст да се запази.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля други за изказване
Няма.

Господин Корнезов, имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Предлагам да чета и вие да гласувате. Има аргументи за и против.

И така, ал. 1 на чл. 110а:

"Президентът, след консултации с председателя на Народното събрание, министър-председателя и парламентарните групи, може да разпусне Народното събрание, ако то последователно е гласувало недоверие на три правителства."

Моля да гласуваме по алинеи. Който е за текста, може да го подкрепи.

Моля, господин председател, да се гласува ал. 1 на чл. 110а.

354.4

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, господа, гласу-
вайте за ал. 1 на чл. 110а.

От гласувалите 267, ^{с гласуване} за ~~73%~~ ¹⁶⁷ против -/167, въздържали
се ~~27~~.

Тази алинея на чл. 110а се отхвърля.

Моля по-нататък, господин Корнезов.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Предлагам, след като ал. 1
на чл. 110а не беше приета, да не се гласува към този момент
ал. 2, тъй като тя е пряко свързана. Трябва да се намери друга
редакция, друга идея да се изведе и ние да ви я предложим на
едно от следващите заседания.

Не е ясна идеята, колеги. Президентът може да разпуска
парламента засега в случаите на чл. 110, ал. 5, тоест, когато
не може да се състави правителство. Първо, второ, трето, - тогава
само може да разпуска парламента.

След като не гласувахме за ал. 1, значи той не може
да разпуска парламента, независимо че е гласувал парламентът
недоверие на три-четири-пет или колко правителства. И се поставя
въпросът: добре, може ли (да разпусне парламента) президентът;
ако, както Янаки Стоилов каза, примерно още в първата година
не може да бъде съставено правителство и той трябва да назначи
служебно правителство. Тук вече има една нова хипотеза, която
трябва да се огледа и да се намери юридическа формулировка.

Така че аз разбирам желанието ви да гласуваме и да
отхвърлим ал. 2, но нека да не решаваме тези въпроси с чувства,
а с разум, и то нека да бъде хладен. Затова нека в момента да
не гласуваме ал. 2. Трябва още веднъж хипотезите да бъдат огледани.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Нека да чуем и гос-
подин Стоилов.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Аз подкрепям направеното предложение, тъй като ал. 2 в този случай се нуждае от известно уточнение, тъй като даже и парламентът да не може да състави правителство, ако този момент съвпада с последните 6 месеца от мандата на президента, той би трябвало да може да назначи служебно правителство, но да не може да разпусне парламента.

От тази гледна точка е необходимо едно уточняване на текста, с което сега не е необходимо да ви занимаваме, а да го предложим допълнително, в друг момент за гласуване.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Предлагам, господин председателю, да подложите на гласуването отлагането на ал. 2. Между другото чл. 110 не е гласуван изобщо, така че може да се включи като евентуално нова алинея, дори не се налага гласуване. Може да не се гласува, ако се реши от Народното събрание.

Тъй като нямаме ал. 1, поне от мое гледище не е необходимо да се гласува и отхвърлянето на ал. 2 и нейната нова редакция да преминем към чл. 11.

СОНЯ МЛАДЕНОВА (от място): Предлагам да се гласува отлагането, тъй като вие прочетохте текста на алинеята.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Добре, нека да гласуваме връщането на текста в Комисията за изработване на проект за Конституция на България.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте за ал. 2 на чл. 110а да се върне в Комисията за изработване на проект за Конституция на България.

От гласувалите 249 народни представители, 230 са ^{за} за, против 18 и въздържал се 1. Ал. 2 се връща в Комисията за изработване на проект за Конституция на България.

Обявявам половин час почивка.

НИ/ЛА
355.1

(След почивката)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, народните представители да заемат местата си в залата. Продължаваме заседанието. Господин Корнезов, имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 111. Ал. 1. Президентът е върховен главнокомандуващ на въоръжените сили на Република България.

Ал. 2. Президентът назначава и освобождава висшия команден състав на въоръжените сили и удостоява с висши военни звания по предложение на Министерския съвет.

Ал. 3. Президентът възглавява Съвета за национална сигурност, чийто статут се определя със закон.

Ал. 4. Президентът обявява обща и частична мобилизация по предложение на Министерския съвет.

Ал. 5. Президентът обявява по предложение на Министерския съвет положение на война при въоръжено нападение срещу страната или при необходимост от неотложно изпълнение на международни задължения, военно или друго извънредно положение, когато Народното събрание не заседава. В тези случаи то се свиква незабавно."

Има постъпили няколко предложения за чл. 111 и моля, господин председателю, да ги прочета.

Трифон Георгиев предлага в ал. 2 да бъде без^{но} предложение на Министерския съвет. Тоест, "Президентът назначава и освобождава висшия команден състав на въоръжените сили, удостоява с висши военни звания". И господин Трифон Георгиев прави ново предложение за ал. 5 и там да отпадне също: "по предложение на Министерския съвет". Следователно: "Президентът обявява воен-но положение" и т.н., без това да става по предложение на Министерския съвет.

Господин Богдан Атанасов прави предложение ал. 3 да отпадне. Тя гласи, че, президентът възглавява Съвета за национална сигурност, чийто статут се определя със закон." Той смята, че следва тази 3 алинея да отпадне.

ВЙ/ЛА
356.1

Предложение от господин Трифон Георгиев за чл. 111, ал. 2: "Президентът назначава висшия команден състав на въоръжените сили и удостоява с висши военни звания по предложение на Министерския съвет". Предлага да отпаднат думите: "по предложение на Министерския съвет". Става въпрос за ал. 5. Мисля, че това е същото, макар и още веднъж да е дадено. Виждам, че е написано и още нещо в скоби. Ако господин Трифон Георгиев е тук, то той може да развие по-подробно своите виждания.

Господин Иван Велчев прави предложение по чл. 111, т. 8: "Удостоява с висши звания, а когато Народното събрание не заседава, президентът обявява по предложение на Министерския съвет частична или обща мобилизация и извънредно положение" и в ал. 5 - "когато Народното събрание не заседава, президентът обявява по предложение на Министерския съвет военно или друго положение при заплаха или въоръжено нападение срещу страната и при необходимост от неотложни изпълнения на международни задължения. В този случай Народното събрание се свиква незабавно."

Това са предложенията, господин председателю, моля народните представители да вземат отношение по тях. Мога само да отбележа на този етап, че Комисията за изработване проект за Конституция на Република България разгледа тези предложения, анализира ги, както и отделни виждания, но нека най-напред да чуем народните представители и след това комисията ще изложи своето становище.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, господа, имате думата по тези предложения.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Кажете предложението на комисията. Какво предлага комисията?

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Добре. След дълги дискусии комисията смята, че текстът е перфектен, точен юридически и издържан, също идеите, които са вложени в него и има една единствена поправка и уточняване. Става въпрос за ал. 3: "Президентът възглавява Съвета за национална сигурност" да стане: "Президентът възглавява консултативния съвет за национална сигурност, чийто статут се определя със закон", което означава, че този Съвет за национална сигурност има консултативни функции, които

ще се определят със закон.

Другите предложения, Комисията за изработване проект за Конституция на Република България не споделя. Следва президентът при назначаването на висшия команден съвет, при удостояване със званията, това да се прави по предложение на Министерския съвет, тъй като Министерският съвет е изпълнителният орган. В него членува и министърът на отбраната. Тези са съвсем накратко аргументите, които имаше предвид Комисията за изработване проект за Конституция на Република България, когато реши да не възприеме направените предложения. И ако няма други - моля да се премине, господин председател, към гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: За изказвания? (Гласове от залата: "Няма! Да гласуваме!")

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Текстът, обаче е много съществен и моля да бъде гласуван по алинеи.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, господа, влезте в залата! Предстои ни гласуване.

РЕПЛИКИ ОТ ЗАЛАТА: Хайде да гласуваме! Искаме да гласуваме! Дайте режим на гласуване!

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Виждам, че сте нетърпеливи.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА (от място): Да започваме гласуването, пък останалите ще дойдат.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Значи сме нетърпеливи да направим нашия президент и върховен главнокомандуващ на въоръжените сили, само че няколко минути ще трябва да почакаме.

Ако трябва да прочета ал. 1: "Чл. 111. Ал. 1. Президентът е върховен главнокомандуващ на въоръжените сили на Република България". Моля, господин председателю, да се гласува ал. 1 на чл. 111.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, господа, гласувайте ал. 1 на чл. 111!

Моля, господа, влезте в залата! Гласуваме!

РЕПЛИКА: Резултатът! Искаме да видим резултата!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Резултатът е: от 243 гласували - ^{се гласува за} 240, (против - 2), въздържал се 1. Ал. 1 на чл. 111 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "чл. 111. ^{Ал} 2. Президентът назначава и освобождава висшия команден състав на въоръжените сили и удостоява с висши военни звания по предложение на Министерския съвет";)

Ако няма други предложения моля, господин председателю, да подложим на гласуване ал. 2.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля за изказвания. Няма. Моля да се гласува ал. 2 на чл. 111. Гласувайте!

Резултатът е - от общо 239 гласували - за 236, против 3 и въздържали се няма. Ал. 2 на 111 член се приема.

356.4

38

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 111, ал. 3. Президентът възглавява консултативния съвет за национална сигурност, чийто статут се определя със закон";

Моля, господин председателю, да подложите на гласуване тази алинея, ако няма други изказвания и становища.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте ал. 3 на чл. 111.

Гласували 235 народни представители. От тях 226⁷¹⁴⁻⁷¹⁴ за, 7[✓] против, въздържали се 2. Ал. 3 на чл. 111 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 111, ал. 4. Президентът обявява обща или частична мобилизация по предложение на Министерския съвет";

Ако няма други предложения, господин председателю, моля да подложите на гласуване ал. 4 на чл. 111.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, госпожа Младенова.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Искам да направя само едно допълнение, което днес обсъждахме в Конституционната комисия. За да е изяснено приложното поле на мобилизацията - частична или обща, и за да не се създава погрешното убеждение, така както е редактиран текста пред нас, че Министерският съвет би могъл с постановление фактически да обяви една мобилизация, разсъждавахме, че като че ли е най-добре накрая на текста да добавим така: "... в съответствие със закона". И текстът да стане така:

"Ал. 4. Президентът обявява обща или частична мобилизация по предложение на Министерския съвет в съответствие със закона";

Това са всички онези закони, които са налице и се употребяват в Министерството на народната отбрана. Вижте, то не е случайно, тъй като за всяка една мобилизация практически се ограничават човешки права. И във всички други конституции, а и ние сме заложили в чл. 58 в нашата Конституция случаите, в които могат да бъдат допуснати ограничения на правата. Смятам, че не е необходимо повече да се аргументирам.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли друг за изказване?

НЧ/ЗТ 357.1

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин председателю, Конституционната комисия снѣта, че предложението може да се възприеме. Ако, разбира се, има други становища трябва да ги изслушаме. Господин Обретенов виждам, че иска думата.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Обретенов, имате думата.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Уважаеми дами и господа! Аз смятам, че опасенията, които имат някои народни представители, че може да се действа извън закона - са съвсем неоснователни. Този текст, както е формулиран в Конституцията, действително е конституционен. ^{по}повече разяснения, че ще има специален закон - не са необходими. Защото в противен случай към всеки текст от Конституцията трябва да добавим тази паразитна добавка - "в съответствие със закона". Естествено, че има закон за всеобщата военна служба и други закони ще има. Абсолютно не е необходимо. Тези опасения не трябва да ги подхранваме с текстове от Конституцията. Това се подразбира от само себе си.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: При това положение, господин председателю, предлагам да се гласува ал. 4, така както е предложена от вас, и след това да се гласува добавката, която беше направена от госпожа Соня Младенова "в съответствие със закона".

"Ал. 4. Президентът обявява обща или частична мобилизация по предложение на Министерския съвет".

Моля, да гласуваме този основен текст.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 4 на чл. 111 така както е дадена в проекта за Конституция.

Гласували 237 народни представители. От тях 232 ^{гласаха} за, 4-против, 1 въздържал се - ал. 4 на чл. 111 се приема, така както е редактирана в проекта за Конституция.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Моля, господин председателю, да се подложи на гласуване и направеното предложение след "... обща и частична мобилизация по предложение на Министерския съвет в съответствие със закона" ("в съответствие със закона") това, което госпожа Младенова направи би следвало да го подложим на гласуване, и то ако получи две трети от гласовете, ще стане част от текста.

И така, моля да се гласува: "... в съответствие със закона".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте допълнението, което се предложи от господин Корнезов.

Гласували 235 народни представители. От тях 170^{гласува} за, 54 - против, 11 въздържали се - приема се тази добавка на ал. 4 от чл. 111.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 111, ал. 5. Президентът обявява по предложение на Министерския съвет положение на война при въоръжено нападение срещу страната или при необходимост от неотложно изпълнение на международни задължения, военно или друго извънредно положение, когато Народното събрание не заседава. В тези случаи то се свиква незабавно (и тук допълнението, което предлагаме, за да се произнесе по решението). Такъв е текстът и в сега действащата Конституция. Ако има други предложения, господин председателю, следва да ги изслушаме. Тогава окончателно ще подложим на гласуване този текст.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Аврамов.

ГЕОРГИ АВРАМОВ: Мисля, че за да се изчисти текстът трябва да се добави: "... дори и да е разпуснато, за да се произнесе по решението". Тоест, че разпуснатият парламент пак трябва да бъде свикан, за да се произнесе по решението за военно или извънредно положение.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колеги, правят се предложения, без те да ^{са} (писмено дадени). В момента хипотезите са различни, те трябва да бъдат огледани от всички страни. Не е така лесно еднозначно да решаваме изведнъж направено предложение. Но ако вие държите, можем да го подложим на гласуване.

Господин Любомир Иванов също тук ми казва, аз не исках просто да развивам темата, че парламентът по принцип - тук трябва да решим един кардинален въпрос. След разпускането на парламента той запазва ли, ако мога така да се изразя, своите компетенции до избирането на нов парламент. И ако това е така, не е необходимо да се гласува предложението на господин Аврамов.

Да, господин Вълканов, много сме спорили и с Вас. Господин Вълканов предлагаше изричен текст в тази насока.

357.3

Предлагам да гласуваме текста на ал. 5, така както го предлага Конституционната комисия. Това, което направи господин Аврамов тук - едно ново изречение, да го огледаме в Конституционната комисия и на едно от следващите заседания лесно бихме допълнили това изречение, но тог трябва да бъде разгледано в целия контекст на Конституцията. Така че ние не отхвърляме предложението на господин Аврамов. То вероятно може да влезе, но сега да гласуваме текста в сегашната му редакция. Ако имаме съгласие да гласуваме така.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 5 на чл. 111, така както е редактирана в проекта за Конституция. Заповядайте, господин Стайнов.

СТЕФАН СТАЙНОВ: Уважаеми колеги, аз за втори път подчертавам, че нито съм юрист, още по-малко конституционалист, но не ми е известно, дотук поне, да сме приели текст, според който, след като реши да се разпусне Народното събрание, в страната да няма Народно събрание до момента, до който не бъде избрано ново и то не започне да действа. Така че статутът на Народното събрание по отношение на неговите правомощия, включително и да приема закони - дали се намира в процедура на саморазпускане или не, не се променя. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има, господин Вълканов.

J

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Искам да поясня на всички колеги, че когато обсъждахме този въпрос в Конституционната комисия, аз предложих текст в този смисъл, че Народното събрание, чийто срок изтича и трябва вече да се правят нови избори, запазва своите правомощия до избирането на новото Народно събрание. За съжаление този текст не се прие от Конституционната комисия и ние сега сме в едно трудно положение.

Предлагам да възложим на Конституционната комисия да изработи един такъв текст и да го внесе за приемане от пленарното заседание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Ненко Темелков.

НЕНКО ТЕМЕЛКОВ: Благодаря, господин председателю. Смятам, че текстът, моля, господин Корнезов, да обърнете внимание, че Президентът би могъл да обявява война при необходимост от неотложно изпълнение на международни задължения, ^{то}е доста широк текст, според мен. Аз не съм юрист и не съм международник – но международни задължения е един текст, който би могъл да даде възможност на един бъдещ президент да злоупотреби с този конституционен текст. Не го пожелавам на никого, но нека да помислим дали това е текстът, който трябва да фигурира в тази алинея. Не би ли трябвало да се посочи по-точно при какви задължения би могло да се прибегне към такъв акт.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Обретенов има думата.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Дами и господа! Всъщност въпросът, който се поставя от Георги Аврамов, че в този случай Народното събрание трябва да се свика при обявяване на извънредно положение, този казус сме го разрешили вече, но сме забравили това нещо. Вижте чл.65, ал.2, който гласувахме. „В случай на война, военно или друго извънредно положение, настъпили по време или след изтичане на мандата на Народното събрание, срокът на пълномощията му се продължава до прекратяването на тези обстоятелства.“

СОНЯ МЛАДЕНОВА (от място): Това е друга хипотеза.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: В случай на извънредно положение, ерго, след като е обявено извънредно положение, автоматично
Ст.Б/НП
358.1

се продължава мандатът на Народното събрание, макар и да е изтекъл.

ГЕОРГИ АВРАМОВ (от място): Това е друга хипотеза.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Бъчваров.

СВЕТΟΣЛАВ БЪЧВАРОВ: Дами и господа, очевидно тази т/5 изисква малко по-добро прецизиране. Моето предложение е да я отложим и Конституционната комисия още веднъж да помисли по нея.

ГЛАСОВЕ ОТ ОПОЗИЦИЯТА: Стига с това отлагане!

СВЕТΟΣЛАВ БЪЧВАРОВ: Моля ви се! Извинявайте, ние сме миролюбива страна и едва ли някога ще обявим война на някого, но във всички случаи в Конституцията механизмът трябва да бъде добре прецизиран.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Първанов, заповядайте.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Искам да кажа, че преди да се изкаже господин Обретенов, исках да изложа съображенията, които се основават на ал.2 на чл. 65. Обърнете внимание - не става въпрос само за война, която е обявена и тук са нахлули чужди войски, а става въпрос за въвеждане на военно и извънредно положение. Това военно положение вече е въведено от Президента. Тогава ще дойде тази хипотеза на чл.65, ал.2. Не е необходимо, господин Вълканов, да правим нов текст в тази глава за Народното събрание. Така че редакцията, която се дава в предложения текст от Конституцията, е в съответствие именно с чл.65, ал.2 и не е необходимо сега да се отлага и да се правят нови допълнения и изменения.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин председателю, предлагам още веднъж да се гласува ал.5, така, както предлага Конституционната комисия, а проблемът, който господин Аврамов повдигна със следващото изречение, да се отнесе към Конституционната комисия, да огледаме въпроси на едно от следващите заседания да го поставим на гласуване. Виждам, че тук възникнаха спорове. Аз също мога да взема лично отношение, но не там е въпросът.

Затова, ако разрешите, да прочета ал.5, да я подложим на гласуване с тази уговорка.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата за процедурно предложение господин Мулетаров.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Уважаеми народни представители, във връзка с процедурното предложение за гласуване на този текст, аз искам да направя едно уточнение. Предложението на господин Аврамов, което е правилно, е уредено в чл.65, ал.2. Няма съмнение за това.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Не е уредено!

СПАС МУЛЕТАРОВ: Уредено е. Независимо от това, ако се спори, предлагам следното решение. Първо, да приемем ал.5 по предложения проект от Конституционната комисия с допълнението "за да се произнесе по решението" и ако има съмнение, че предложението на господин Аврамов не е уредено в чл.65, да възложим на Конституционната комисия да се произнесе допълнително.

Така че да гласуваме текста едновременно с предложението.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Иванов.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (Зелена партия): Уважаеми колеги, тук се говори за съмнение. Аз лично нямам съмнение, че някои от нас стават и правят предложения, без да погледнат други текстове и стават просто така, водени от инцидентни хрумвания. Ако е необходимо, още сега да гласуваме предложението на господин Аврамов, да го отхвърлим и да приключим с въпроса. Да не натоварваме Конституционната комисия, която и без друго има важна работа по множество въпроси, които останаха от по-рано, а не да се занимава с това предложение, което, мисля, че стана ясно, не е актуално. Този въпрос е уреден на друго място. Да приключим още сега.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Все пак нека да гласуваме основния текст на ал.5 и след това да решим какво ще правим с това изречение на господин Аврамов.

ГЕОРГИ АВРАМОВ (от място): Оттеглям предложението си, настоявам да остане само "за да се произнесе по решението".

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин Аврамов ^{тук оттегля предложението} ни улеснява. Чета съдържанието на ал.5: "Президентът обявява по предложение на Министерския съвет положение на война при въоръжено нападение срещу страната или при необходимост от неотложно изпълнение 358.3

на международни задължения, военно или друго извънредно положение. когато Народното събрание не заседава. В тези случаи то се свиква незабавно, за да се произнесе по решението."

Моля, господин председателю, да подложите на гласуване това предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, господа, гласувайте съдържанието на ал.5 на чл. 111, така както е редактирана в Проект³⁸ конституция .

От 2³⁸2 гласували, 2³³3^{са гласували} за, 16 -против, въздържали се 3.

Има думата за процедурно предложение господин Ненко Темелков.

НЕНКО ТЕМЕЛКОВ: Отново искам да обърна внимание. Аз все пак направих предложение и настоявам то също да бъде гласувано. Приемам неотложната необходимост от това Президентът да обяви война веднага, ако приемем казуса, че ние сме нападнати, че има въоръжено нападение над нас. Но такава спешна и неизбежна необходимост няма, когато има казусът, че ние имаме задължения, произтичащи от някакъв договор.

Ето защо аз предлагам абзацът, цитирам: "... или при необходимост от неотложно изпълнение на международни задължения" да отпадне.

Моля, това мое предложение, което направих и преди, да бъде гласувано също.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Бих искал само с две думи да кажа: първо, съобразно приетия от нас правилник трябва да се правят писмени предложения, такова не е направено. Но в рамките на толерантността, ако Народното събрание реши, можем да го подложим на гласуване. Аз мога да кажа, че това е съгласувано с международноправниците. Тези договори става въпрос за военни клаузи в международни договори, които евентуално биха могли да бъдат включвани, се одобряват от Народното събрание, ратифицират се от него. Те не могат да бъдат тайни договори. Така че мисля, няма никаква опасност. Прави се по предложение на Министерския съвет. Така че сам Президентът не би могъл на своя глава, ако мога така да се изразя неакадемично, да реши този въпрос. Но ако решите, можем да го подложим, господин председателю, на гласуване. (Реплика от залата: "Текстът е гласуван вече") Аз не мога да реша. Господин председателят ще реши.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господа народни представители, Бюрото смята, че ал.5 е гласувана и за да приемем предложението на господин Темелков, трябва да отменим това гласуване. (Реакция на неодобрение)

Значи въпросът е приключен.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Чл. 112 - един текст, който възбужда духовете.

"Чл. 112, ал. 1. Президентът подписва законите, приети от Народното събрание, и ги обнародва в 15-дневен срок от получаването им.

СД/НП

359.1

Ал. 2. В срока на преходната алинея президентът може мотивирано да върне закона на Народното събрание за ново обсъждане, което не може да му бъде отказано.

Ал. 3. Повторно приетият от Народното събрание закон се обнародва от Президента в 7-дневен срок от получаването му."

Имаме ли предложения по този текст? (Гласове от залата: "Нямаме")

Мога обаче да кажа, че има предложения за отпадане, има предложения за варианти. Това е важно правомощие на президента за така нареченото отлагателно вето. Ако има народни представители да се изкажат, моля да се вземе думата. (Реплики от залата: "Няма", "Да се гласува текстът!")

Комисията предлага да се приеме текстът така, както го предлагаме.

Да гласуваме ли?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Да, да гласуваме.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 112, ал.1. Президентът подписва законите, приети от Народното събрание и ги обнародва в 15-дневен срок от получаването им."

Моля, господин председателю, да гласуваме ал.1 на чл. 112.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 1 на чл. 112, така, както е редактирана в Проектоконституцията.

От гласувалите 253, (за - 221, против - 23, въздържали се - 8. ал. 1 на чл. 112 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Ал. 2. В срока на преходната алинея президентът може мотивирано да върне закона на Народното събрание за ново обсъждане, което не може да му бъде отказано."

Моля, господин председателю, да подложите на гласуване ал. 2 на чл. 112.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал.2 на чл. 112.

От гласувалите 241, 191 - за, (против - 37, въздържали се - 13. Ал. 2 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 112, ал. 3. Повторно приетият от Народното събрание закон се обнародва от президента в 7-дневен срок от получаването му."

Ако няма други предложения, моля да се гласува ал.3.
ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте
ал.3 на чл. 112.

От гласувалите 242, (за - / 228, (против - / 8, въздържали
се - 6.

Ал. 3 се приема.

1

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ:

"Чл. 113. Ал. 1. В изпълнение на своите правомощия президентът издава укази, отправя обръщения и послания.

Ал. 2. Указите на президента се приподписват от министър-председателя или съответния министър.

Ал. 3. Не подлежат на приподписване указите, с които се:

- 1. назначава служебно правителство;
- 2. възлага проучвателен мандат за образуване на правителство;
- 3. разпуска Народното събрание;
- 4. връща закон, гласуван от Народното събрание, за повторно обсъждане;

5. определя организацията и реда на дейност на службите към Президентството и назначава персона^а;

6. насрочва избори и референдум;

7. обнародва законите."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли предложения?

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Да, има предложения. Моля, те да бъдат прочетени.

ТРИФОН МИТЕВ: Постъпила са следните предложения по чл. 113.

Трифон Георгиев предлага чл. 113, ал. 2 и 3 да отпаднат.

Венцислав Бъчваров предлага чл. 113, ал. 3, точка 3 да отпадне като безпредметна във връзка с промяната на чл. 110, ако евентуално е прието неговото предложение.

Нина Михайлова предлага в ал. 1 указите на президента да нямат нормативен характер. Могат да бъдат издавани само с индивидуален обхват.

ВЕНЦИСЛАВ БЪЧВАРОВ (от място): Оттеглям моето предложение.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин Бъчваров оттегля своето предложение.

Трифон Георгиев предлага да отпаднат втора и трета алинея. Конституционната комисия...

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Той го е оттеглил.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Не мога да разбера оттеглил ли е предложението, за да го коментирам, или не?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да, оттеглил го е.

НИ/ЗТ 360.1

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Оттеглил е предложението и следователно няма да го коментирам.

Госпожа Нина Михайлова иска да определим указите, които издава президента изрично, че нямат нормативен характер. Конституционната комисия смята (този въпрос е обсъждан многократно, включително и на днешното заседание), че по принцип указите на президента нямат нормативен характер. Но, примерно, президентът трябва с указ, а той няма с какъв друг вид акт да се произнесе относно организацията на службите в Президентството, респективно на някои органи, които са към Президентството. А тези укази явно имат нормативен характер. При това положение не следва в Конституцията изрично да определяме вида на указите, били те индивидуални или нормативни. Съвсем накратко излагам мотивите на Конституционната комисия, затова тя смята, че следва чл. 113, ал. 1 да бъде приета в сегашната ѝ редакция.

И още една дума, ако ми разрешите, тъй като има още едно предложение, да отпадне в първото изречение "отправя обръщение и послания", тъй като в по-предното, чл. 109, дадохме подобно правомощие. Тук в ал. 1 идеята е видовете актове, с които президентът издава укази, респективно обръщения и послания. Затова смятаме, че и ал. 1 трябва в този си вариант да бъде приета.

Това е, господин председателю, накратко доклада на Конституционната комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Госпожа Младенова, имате думата.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Уважаеми колеги, защо заставам тук да отстоявам идеята за укази с ненормативен характер? Просто ви връщам в близкото си нещастно минало. Наше, на България. С укази на Държавния съвет, извинете, се отменяха закони. И затова аз мисля, че можем да избегнем сложнотията, в която попаднахме тук, като кажем: "Укази с ненормативен характер, с изключение на тези, които устройват президентската институция", защото той има право да издава правилници, а правилникът е вече нормативен акт.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Значи пак с нормативен характер.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Да, но изключваме възможността примерно да прави ново териториално деление на страната, нещо друго, да не изброявам сега други примери.

71

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, има ли други за изказвания? – Няма.

Господин Корнезов, имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Конституционната комисия отново предлага да се приеме в тази си редакция чл. 113, тъй като ние определяме правомощията на президента. И тези правомощия, които са определени точно по Конституцията, явно е, че президентът ще трябва да ги изпълнява и с указите, които издава. Това е единственият вид акт.

Това, ^укоето се опасява госпожа Младенова, мисля, че сме намерили съответното решение в конституционния съд, чл. 153, ал. 1, точка 2. Там изрично е казано, че конституционният съд се произнася по искане за установяване на противоконституционността на законите и другите актове, включително и на актовете на президента.

Така че президентът, ако издава актове, укази с нормативен характер, за които той няма правомощия, то има възможност конституционния съд да ги отмени. Така че, мисля, тези опасения, които госпожа Младенова излага, за неоснователни.

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Уважаеми колеги, една реплика. За мен съществуващият текст в сегашната Конституция, чл. 93 е записано така, то е плод на разсъжденията на кръглата маса и смятам, че е позитивно завоевание на нашата демокрация от най-ново време, гласи така: "Председателят (президентът) на Републиката в изпълнение на своите правомощия издава ~~укази~~ и решения, които нямат нормативен характер". Ако сега приемем обратното, би се стигнало до тълкуването, за което говорехме преди.

ЕЛЕНА КИРЧЕВА (от място): Ние не приемаме еднаквото.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Мисля, че не трябва да правим изводи от кръгли маси, от една неправилна практика досега. Мисля, че тя вече е отхвърлена, но все пак, ако решите, трябва да го подложим на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, господин Обретенов.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Не е необходимо, уважаеми дами и господа, защото действително президентът няма право да издава укази с нормативен характер. Обаче това се определя от неговите правомощия, които не му дават право да издава такива укази. Така че едно и също мислим с госпожа Младенова относно резултата, но не се разбираме.

СТЕФАН СТОИЛОВ (от място): Къде е записано?

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Нали правомощията му са определени, господин Стоилов? Нали правомощията му са определени и няма никакво правомощие да издава такива укази.

СТЕФАН СТОИЛОВ: Извинявайте, че си позволявам да ви губя времето.

Аз предпочитам практика, при която няма да отиваме на съд, тоест да се произнася конституционния съд – правилни или неправилни са тези решения, а с тази допълнителна фраза може да предвидим практика, при която той не издава укази с нормативна сила. Защо се съпротивлявате от Конституционната комисия?

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Защото това е юридически въпрос. Защото, ако заявим, че няма право, а той издаде – какво ще стане?

СТЕФАН СТОИЛОВ: Пак като юридическа формула, именно кръглата маса, предполагам по внушение на юристи, някои от които предполагам присъстват тук, е приела формулата, която Соня Младенова прочете.

ЕЛЕНА КИРЧЕВА (от място): Кръглата маса се бореше срещу законодателството на Тодор Живков. Сега се борим за Конституция за бъдещите 40 години.

СТЕФАН СТОИЛОВ: Оставете Тодор Живков, сега не става дума за Тодор Живков. Става дума за бъдещия президент, че има право да издава укази, но не с нормативна сила. Приемете тази проста формула и въпросът се изчерпва.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Една реплика. Господин Стоилов, когато юристите от всякакви политически партии и течения се обединяват, трябва все пак да им вярвате.

СТЕФАН СТОИЛОВ (от място): Аз се убедих, че юристите бъркат в този парламент, щом в търговския закон записахме такива текстове.

СВЕТОСЛАВ ШИВАРОВ: Колеги, дори и да вложим такова съдържание в текста, че указите нямат нормативен характер, няма никакви гаранции, че президентът няма да издаде един указ, който ще има нормативен характер. Този указ обаче ще бъде атакуван пред конституционния съд и съдбата му е ясна.

Нека да оставим текста такъв, какъвто е.

ЕЛЕНА КИРЧЕВА (от място): Да гласуваме.

ВАСИЛ КОЛАРОВ: Уважаеми колеги, ще бъда съвсем кратък. Ние все още не сме обсъждали постановките за конституционния съд в тази редакция, която сега ни е представена. Искам да напомня обаче, че в нея се предвижда една немалка част от съдиите на конституционния съд да се назначават от президента. Така че вие помислете какъв арбитър ще бъде конституционния съд по едно подобно решение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Корнезов, дайте последна редакция.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Някои хора имам чувството, че се сракуват много от бъдещия президент, но това е друга страна на въпроса.

ПЕТЪР СТАЙНОВ (от място): Тях ги е страх от сегашния президент.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Все пак предлагам алинеите 1, 2 и 3 за гласуване. Ако госпожа Младенова и други колеги държат за тази формулировка, ние нямаме друг изход, освен като отделна алинея да я гласуваме отделно.

Ако обичате колеги, да прочета алинея 1 и да я гласуваме "Чл. 113, ал. 1. В изпълнение на своите правомощия президентът издава укази, отправя обръщения и послания."

Моля, господин председателю, да се гласува ал. 1 на чл. 113 в тази редакция.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 1 на чл. 113.

От гласувалите 248 народни представители, 231 са за, 15 [✓]против, и 2 въздържали се. Алинея 1 на чл. 113 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин Вълканов, предлагам да прочетете предложението.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Колеги, направихме една редакция, която искаме да ви предложим:

"Президентът не може да издава нормативни укази, освен за уреждане организацията и дейността на службите при Президентството."

КРАСЕН СТАНЧЕВ (от място): Нямаме направено писмено предложение, сега го пишете.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Добре, разбирам. Вижте, строго взето аз съм съгласен с тези разсъждения, че наистина правомощията не допускат да се издават нормативни укази. Съгласен съм с това, 360.5

но понеже беше направено предложение в този смисъл, аз давам само редакцията на текста, който би бил възможен в този случай.

ЕМАНУИЛ МАНОВ: Протестирам срещу нарушаване на правилника да се внасят по такъв начин текстове, с което само си губим времето. Нямаме време. Днес е 21 и е вече 18,45 часа.

Господин Вълканов по-добре от мен знае правилника и го нарушава съзнателно. (Единични ръкопляскания)

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Не искам да защитавам господин Вълканов, но той само направи редакцията, не изхождаше от него предложението.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, госпожа Михайлова.

НИНА МИХАЙЛОВА: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги!

Аз съм дала писмено предложение именно по този текст. То е внесено писмено преди една седмица и половина, така че ние сега просто сме го защитили. Мисля, че предложението беше прочетено.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Аз мога да прочета предложението. Има такава заложена идея в предложението. То не е точно такава. Предложено е действително и аз го прочетох съвсем добросъвестно, госпожа Нина Михайлова. "Ал. 1. Указите на президента не могат да имат нормативен характер. Те могат да бъдат издавани само с индивидуален обхват". Не е същото.

СТЕФАН СТОИЛОВ (от място): Не е същото.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Не е същото. Идеята е същата.

Добре, господин председателю, вие ще решите дали трябва да подложите на гласуване това предложение като второ изречение на ал. 1. Аз поне така го виждам в момента. Вие ще кажете дали ще се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Недялков, имате думата.

МЕТОДИ НЕДЯЛКОВ: Бих желал с реплика да попитам господин Вълканов. Обявяването на мобилизация с указ ли следва да се направи и ако е така – този указ ще бъде ли правна норма, ще има ли нормативно значение? Отнася се за гражданите, които трябва да се отзоват на тази мобилизация. Следователно, не могат да бъдат ограничени правомощията на президента да се разпорежда в сферата на своето президентство. Моля да преминем към гласуване.

СТЕФАН СТОИЛОВ (от място): Но това е посочено в текста.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме! Искаме гласуване!

ГИНЬО ГАНЕВ: Аз не зная защо искаме тези обяснителни изречения? Защо? В рамките на компетенциите си, които са стриктно изброени тук, той издава укази. Сега искаме по някакъв негативен

ВЙ/ЛА

361.1

начин да кажем, че тези укази едва ли не имат значение на нещо, което се издава от някакъв началник на отдел. Това ли искаме да кажем?

СТЕФАН СТОИЛОВ (от място): Ами защото сме: "Парен каша духа"...

ГИНЬО ГАНЕВ: Именно. Прав е господин Стоилов. А те са такива, каквито са. Нека да остане текстът така, както юридически сериозно е написан.

СТЕФАН СТОИЛОВ (от място): На какво пречи това?

ГИНЬО ГАНЕВ: Именно. Става дума за тази гарнитура, която се предлага сега. Тя не пречи, но тя и не помага. Нищо не помага! Лично аз ще гласувам определено против това предложение.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме! Да гласуваме!

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Трябва да гласуваме, ако решите, и това ще бъде второ изречение на тази алинея. Изложиха се съображения за и против, ако питате лично мен аз също смятам, че това просто е излишно, но да го подложим на гласуване. Текстът звучи така - второ изречение - "Президентът не може да издава укази освен за уреждане организацията и дейността на службите при президентството".

РЕПЛИКИ НА ДЕПУТАТИ ОТ СДС: Хубава работа! Как може? (Неодобрителен шум в залата)

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Ами така ми го дадох. Аз чета предложението и нямам право да правя друго. (Депутатите от Съюза на демократичните сили негодуват срещу направеното предложение)

"Президентът не може да издава нормативни укази освен за уреждане на организацията и дейността на службите при президентството". Така е дадено.

ЕМАНУИЛ МАНЕВ: Извинявам се, че за втори път взимам думата, но алинеята вече гласувана и не може да се прегласува по правилник. Моля ви осъзнайте се, за да не си губим времето с неща, които в момента се пишат на коляно. Внесете си го с 40 подписа. Вие можете да съберете 40 подписа. Не ни губете

времето!

ДЕПУТАТ ОТ СДС: Ще ни накарате да си излезем от този парламент!

(Неодобрителен шум от редовете на депутатите на Съюза на демократичните сили).

ЕМАНУИЛ МАНЕВ (от място): Има си правилник тук!

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Моля, колеги, да не правим криза от нещо съвсем, съвсем несъществено според мен. Да не правим криза! Ако трябва - да го гласуваме. Господин председател, моля кажете да се гласува ли това предложение, или да не се гласува. Вие решавате това.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господа! Дами и господа народни представители!

Ал. 1 на чл. 113 е гласувана. Нека продължаваме по-нататък. Да не правим повече криза от един въпрос, който е разрешен.

КРАСЕН СТАНЧЕВ (от място): Соня Младенова иска да го разтури този парламент.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 113, ал. 2. Указите на президента се преподписват от министър-председателя или съответния министър". Моля, господин председателю, да подложим на гласуване ал. 2.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля гласувайте ал. 2 на чл. 113. Моля, гласувайте!

От гласувалите 251 народни представители (за 1 - 1244, -против/4), въздържали се 3. Приема се ал. 2 на чл. 113.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 113 ал. 3". Не подлежат на преподписване указите, с които се:

1. Назначава служебно правителство;
2. Възлага проучвателен мандат за образуване на правителство;
3. Разпуска Народното събрание;
4. Връща закон, гласуван от Народното събрание за повторно обсъждане;
5. Определя организацията и реда на дейност на службите към президентството и назначава персонала;

361.3 Съюз на демократичните сили.

6. Насрочва избори и референдум;

7. Обнародват законите;

Моля, господин председателю, трета алинея с точки 1 до 7 да бъдат гласувани. Ако няма, разбира се, други предложения.

СТЕФАН СТОИЛОВ (от място): Да гласуваме всичко наведнаж! Да гласуваме текстовете наведнаж!

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Да, ще гласуваме наведнаж текстовете.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля гласувайте ал. 3 с т. 1 до 7, включително.

от гласувалите 254 ; 250 са за, против 2, въздържали се 2. Ал. 3 се приема с точки от 1 до 7 включително.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 114. Ал. 1. Президентът не носи отговорност за действията, извършени при изпълнение на своите функции с изключение на държавна измяна и нарушение на Конституцията.

Ал. 2. Обвинението се повдига по предложение на най-малко 1/4 от народните представители и се поддържа от Народното събрание, ако повече от 2/3 от народните представители са гласували за това

Ал. 3. Конституционният съд разглежда обвинението срещу президента в едномесечен срок от внасяне на обвинението. Ако бъде установено, че президентът е извършил държавна измяна или е нарушил Конституцията, президентски пълномощия се прекратяват.

Ал. 4. Президентът и вицепрезидентът не могат да бъдат задържани и срещу тях не може да бъде возбуждено наказателно преследване.

Това са ал. 1 до 4 на чл. 114. Имаше направени предложения, те бяха разгледани като варианти, а сега, ако няма предложения - да гласуваме. Казвам - ако няма - имаше направени предложения преди, после се оттеглиха. Имате думата, колеги. Към този момент няма писмени предложения.

РЕПЛИКА: Да гласуваме!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте за изказване.
361.4

ХРИСТО КОЧОВ: Благодаря, господин председател. Аз ^{също} имам няколко корекции и мисля, че ще се съгласите с тях. Много по-хубаво ще стане съдържанието на чл. 114, ал. 1, ако кажем: "Президентът и вицепрезидентът", а след това и в ал. 3 също: "президентът и вицепрезидентът". А в ал. 4 си пише така: "президентът и вицепрезидентът". И тогава в чл. 115, ал. 2 ще отпадне. Аз мисля, че всичките тези неща се отнасят и за президента и за вицепрезидента. Мисля с тази редакция нещата ще се кажат много по-точно.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Чл. 114 има предвид президента. Той е държавният глава. В следващия чл. 115 в ал. 2 ние изрично сме предвидили - вицепрезидентът отговаря за държавна измяна и за нарушение на Конституцията при условия и ред, предвидени за президента. Така че тази хипотеза е налице. Мисля, че можем да ^ягласуваме така, както я предлага Комисията за изработване проект за Конституция на Република България.

Нека да прочета ал. 1, господин председателю, ако ми позволите.

"Чл. 114. Ал. 1. Президентът не носи отговорност за действията, извършени при изпълнение на своите функции с изключение на държавна измяна и нарушение на Конституцията".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 1 на чл. 114 така, както е редактирана.

От гласувалите 257 народни представители, 231 - за, (-против/17), въздържали се 9. Ал. 1 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "чл. 115. Ал. 1. Президентът може да възлага на вицепрезидента функциите си по чл. 109, ал. 1, точки 6, 8, 9 и 12.

Ал. 2. Вицепрезидентът отговаря за държавна измяна и за нарушение на Конституцията при условие и ред, предвидени за президент"

По чл. 115 не са направени предложения до този момент. Бяха направени, при положение че няма вицепрезидент. След като гласувахме да има вицепрезидент, явно тези предложения отпадат.

Ако, господин председателю, няма народни представители, които да вземат отношение, можем да подложим на гласуване чл. 115. Ако решите можем да го гласуваме с двете алинеи.

Добре, и двете алинеи. Ще ги прочета отново.

"чл. 115. Ал. 1. Президентът може да възлага на вицепрезидента функциите си по чл. 109, ал. 1, т. 6, 8, 9 и 12.

Ал. 2. Вицепрезидентът отговаря за държавна измяна и за нарушение на Конституцията при условие и ред, предвидени за президент"

Моля, да се гласуват и двете алинеи.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 1 и 2 на чл. 115 от проекта за Конституция.

Гласували 257 народни представители. От тях 255 ^{гласували} за, 2-против, въздържали се няма. Ал. 1 и 2 на чл. 115 се приемат така, както бяха предложени.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин председателю, позволете ми да дам думата на секретаря на Конституционната комисия, господин Янаки Стоилов да предложи текст, за да можем да оформим изцяло тази глава.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Става дума за въпроса, който по принцип решихме, отнасящ се към темата на чл. 110 - за невъзможността на президента да разпуска парламента в последните 6 месеца от своя мандат. Това ще бъде ал. 7 в чл. 110 и тя има следното съдържание:

"чл. 110. Ал. 7. В случаите по ал. 5 и 6 президентът не може да разпуска Народното събрание през последните 6 месеца от своя мандат. Ако в този срок парламентът не може да състави

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 114. Ал. 2. Обвинението се повдига по предложение най-малко на 1/4 от народните представители и се поддържа от Народното събрание, ако повече от 2/3 от народните представители са гласували за това".)

Моля, господин председателю, да гласуваме ал. 2 на чл. 114.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 2 на чл. 114.

Гласували 247 народни представители. От тях 246 ^{са гласували} за, 1-против, въздържали се няма - ал. 2 на чл. 114 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 114. Ал. 3. Конституционният съд разглежда обвинението срещу президента в едномесечен срок от внасянето на обвинението. Ако бъде установено, че президентът е извършил държавна измяна или е нарушил Конституцията, президентските пълномощия се прекратяват".)

Моля, да бъде подложена на гласуване ал. 3 на чл. 114.

Момент, господин Първанов, още като тръгнахте, се сетих. Пропуснах и затова моля да бъда извинен. Действително ал. 3 не е удачно сега да я гласуваме, така както направихме и по предните текстове, тъй като не сме решили въпроса за Конституционния съд, неговите правомощия.

Така, моля да не се гласува към този момент ал. 3 на чл. 114. И господин Първанов съвсем точно реагира в момента.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, да преминем към ал. 4.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: "Чл. 114. Ал. 4. Президентът и вицепрезидентът не могат да бъдат задържани и срещу тях не може да бъде возбуждено наказателно преследване".)

Моля, да се гласува ал. 4.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 4 на чл. 114.

Гласували 247 народни представители. От тях 245 ^{гласували} за, 2-против, въздържали се няма - ал. 4 на чл. 114 се приема.

правителство, президентът назначава служебно правителство^{1/2}

Това е текстът. Моля, да бъде подложен на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте така предложения текст, който се отнася към тази материя, която разисквахме тези дни - чл. 110, ал. 7.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ще прочета текста още веднаж по-бавно, за да се възприеме по време на гласуването. Да, гласувайте, но хората искат да го знаят.

"Чл. 110. ^{1/2} 7. В случаите по ал. 5 и 6 президентът не може да разпусне Народното събрание през последните 6 месеца от своя мандат. Ако в този срок парламентът не може да състави правителство, президентът назначава служебно правителство^{1/2}

I

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Уважаеми дами и господа! В момента (възражавам) процедурно против гласуването на тази алинея в този вид. Не че съм против текста на алинеята, но смятам, че въпросът е много по-цялостен и трябва да го обмислим в Конституционната комисия, защото ние $\approx$ днес под напора на емоции и фобии гласувахме против една възможност, която е предвидена във всички конституции, не само в президентските републики, а в чисто парламентарните републики. Президентът има право да разпуска парламента, когато се появи патова ситуация, когато парламента не може да изпълнява най-важната от функциите си - да образува правителство. Това е въпросът, който трябва да разрешим. А тази алинея урежда само един частен случай. Ако може да го гласуваме утре.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Моля Ви се, господин Обретенов, когато се изказваме от тази трубина, да премисляме нещата, особено когато се позоваваме на чужд опит. Точно там, където президентът има право да разпуска парламента, на него му е забранено в последните месеци от своя мандат той да се занимава с тази дейност, и това има своето дълбоко практическо значение.

Така че нека да не разсъждаваме тук, преди да сме помислили достатъчно. А когато предлагаме текста го бяхме обмислили.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Напълно съм съгласен с това, само че има още една хипотеза, която преди това трябва да предвидим.

ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, да довършим гласуването, което е започнало. Ако има друга хипотеза, с господин Обретенов се разбрахме, ще се видим в комисията и ще се предложи допълнително.

Моля ви, гласувайте господа.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: За това предложение от 269 гласували, за са гласували 256, против - 3, въздържаха се 10.

Предложението се приема.

Имате думата, господин Мочуров

АТАНАС МОЧУРОВ: Благодаря ви, господин председателстващ. Уважаеми колеги, тук има правилник, който правистите знаят най-добре и непрекъснато самите те го нарушават. Ние, които сме лаици, които нямаше представа от правото, се научихме, Ст.Б/НП

че когато се провежда гласуване, не се провеждат дискусии.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Точно така.

АТАНАС МОЧУРОВ: Има някои хора, които щом се появи някой член, искат да се хванат за него и да го обсъждат. (Смях и ръкопляскания в залата) Много ви моля, тези неща не стават публично, а в комисиите. (Оживление, смях, ръкопляскания)

ГИНЬО ГАНЕВ: Моля ви, господа, за малко тишина. От името на Конституционната комисия ви съобщавам, че предстои да се разгледа материята, свързана със съдебната власт. Предложението е заседанието на Великото Народно събрание с това начало утре да започне в 10 часа и да приключи най-късно в 13 часа.

Конституционната комисия ще се събере в 9,00 часа и тези текстове на главата за съдебната власт, които ще бъдат предварително обработени, ще се предложат тук сравнително готови, по-спокойно. Когато стигнем до текстове, по които все още има спорове, а те ще бъдат изоставени с ваше съгласие и ще преминем по-нататък, за да бъде утре денят, събота, посветен само на проекта за нова Конституция. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, чуйте няколко съобщения.

На 25 юни, вторник, от 10,00 часа в Огледалната зала ще се състои заседание на Комисията по аграрната политика и реформите в селското стопанство.

На 25 юни, вторник, от 9,00 часа в зала "Запад" Комисията по националната сигурност, ще проведе среща с господин Морис Совен, съветник по юридическите въпроси на Американския конгрес.

Закривам заседанието.

(Закрито в 19 ч. и 15 м.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Николай Тодоров)

ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Никодим Попов)

СЕКРЕТАР:

(Трифон Митов)